SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (prvi razširjeni senat)

z dne 10. junija 2009 *

V zadevi T-257/04,

Republika Poljska, ki jo je najprej zastopal J. Pietras, nato E. Ośniecka-Tamecka, T. Nowakowski, M. Dowgielewicz in B. Majczyna, zastopniki, skupaj z M. Szpunarjem, odvetnikom,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki so jo najprej zastopali A. Stobiecka-Kuik, L. Visaggio in T. van Rijn, nato T. van Rijn, H. Tserepa-Lacombe in A. Szmytkowska, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi razglasitve ničnosti členov 3 ter 4(3) in (5), osma alinea, Uredbe Komisije (ES) št. 1972/2003 z dne 10. novembra 2003 o prehodnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti

* Jezik postopka: poljščina.

v zvezi s trgovino s kmetijskimi proizvodi zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške (UL L 293, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 230/2004 z dne 10. februarja 2004 (UL L 39, str. 13) in z Uredbo Komisije (ES) št. 735/2004 z dne 20. aprila 2004 (UL L 114, str. 13),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (prvi razširjeni senat),

v sestavi V. Tiili (poročevalka), predsednica, F. Dehousse, sodnik, I. Wiszniewska-Białecka, K. Jürimäe in S. Soldevila Fragoso, sodnice,

sodna tajnica: K. Pocheć, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. junija 2008

II - 1554

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje v sporu

1 Komisija je 10. novembra 2003 sprejela Uredbo (ES) št. 1972/2003 o prehodnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti v zvezi s trgovino s kmetijskimi proizvodi zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške (UL L 293, str. 3).

2 Ta uredba je bila sprejeta na podlagi člena 2(3) Pogodbe med Kraljevino Belgijo, Kraljevino Dansko, Zvezno republiko Nemčijo, Helensko republiko, Kraljevino Španijo, Francosko republiko, Irsko, Italijansko republiko, Velikim vojvodstvom Luksemburg, Kraljevino Nizozemsko, Republiko Avstrijo, Portugalsko republiko, Republiko Finsko, Kraljevino Švedsko, Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska (državami članicami Evropske unije) in Češko republiko, Republiko Estonijo, Republiko Ciper, Republiko Latvijo, Republiko Litvo, Republiko Madžarsko, Republiko Malto, Republiko Poljsko, Republiko Slovenijo, Slovaško republiko o pristopu Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji (UL L 236, str. 17, v nadaljevanju: Pristopna pogodba), podpisane v Atenah 16. aprila 2003, ki jo je Republika Poljska ratificirala 23. julija 2003, ter na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji in prilagoditvah Pogodb, na katerih

temelji Evropska unija (UL L 236, str. 33, v nadaljevanju: Akt o pristopu), priloženega Pristopni pogodbi.

3 Ta uredba, ki je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 230/2004 z dne 10. februarja 2004 (UL L 39, str. 13) in z Uredbo Komisije (ES) št. 735/2004 z dne 20. aprila 2004 (UL L 114, str. 13) v bistvu in glede tega spora je uvedla zlasti sistem obdavčitve za nekatere kmetijske proizvode, ki pomeni prehodno odstopanje od pravil Skupnosti, ki se sicer uporabljajo.

4 Tako člen 3 navedene uredbe določa:

„Odložni postopek

1. Ta člen se uporablja z odstopanjem od [točke] 5 Priloge IV k Aktu o pristopu ter členov 20 in 214 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o vzpostavitvi Carinskega zakonika Skupnosti […]

2. Za proizvode iz člena 4(5), ki so pred 1. majem 2004 v prostem prometu v Skupnosti petnajsterice ali nove države članice in 1. maja 2004 v začasnem skladiščenju ali v eni od carinskih obravnav ali postopkov iz člena 4(15)(b) in (16)(b) do (g) Uredbe (EGS) št. 2913/92 v razširjeni Skupnosti, ali se po opravljenih izvoznih formalnostih prevažajo po razširjeni Skupnosti, se odmeri stopnja uvozne dajatve *erga omnes*, ki velja na dan sprostitve v prost promet.

Prvi pododstavek se ne uporablja za proizvode, izvožene iz Skupnosti petnajsterice, če uvoznik predloži dokaze, da za proizvode države izvoza ni bilo zahtevano nobeno izvozno nadomestilo. Na zahtevo uvoznika izvoznik priskrbi zaznamek pristojnega organa na izvozni deklaraciji, da za proizvode države izvoza izvozno nadomestilo ni bilo zahtevano.

3. Za proizvode iz člena 4(5), ki prihajajo iz tretjih držav in so 1. maja 2004 v novi državi članici v postopku aktivnega plemenitenja iz člena 4(16)(d) ali postopku začasnega uvoza iz člena 4(16)(f) Uredbe (EGS) št. 2913/92 in se na ta datum ali po njem sprostijo v prost promet, se odmeri uvozna dajatev, ki velja na dan, ko se proizvodi, ki prihajajo iz tretjih držav, sprostijo v prost promet."

5 Člen 4 omenjene uredbe določa:

„Dajatve za blago v prostem prometu

1. Brez poseganja v [točko] 4 Priloge IV k Aktu o pristopu in kjer se strožja zakonodaja ne uporablja na nacionalni ravni, začnejo nove države članice s 1. majem 2004 imetnikom presežnih zalog proizvodov v prostem prometu odmerjati dajatve.

2. Za opredelitev presežnih zalog vsakega imetnika nove države članice upoštevajo zlasti:

a) povprečja razpoložljivih zalog v letih pred pristopom;

b) vzorec trgovanja v letih pred pristopom;

c) okoliščine, v katerih so bile zaloge oblikovane.

Pojem presežne zaloge se uporablja za proizvode, ki se uvozijo v nove države članice ali s poreklom iz novih držav članic. Pojem presežnih zalog se uporablja tudi za proizvode, namenjene za trg novih držav članic.

[…]

3. Znesek dajatev iz odstavka 1 se določi s stopnjo uvozne dajatve *erga omnes*, ki velja 1. maja 2004. Prihodek od dajatev, ki jih zaračunajo državni organi, se dodeli nacionalnemu proračunu nove države članice.

[…]

5. Ta člen se uporablja za proizvode, zajete v naslednjih oznakah KN:

[…]

– v primeru Poljske:

0201 30 00, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0204 30 00, 0204 43 10, 0206 29 91, 0207 14 10, 0207 14 70, 0402 10, 0402 21, 0405 10, 0405 90, 0406, 0703 20 00, 0711 51 00, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006 10, 1006 20, 1006 30, 1006 40, 1007, 1008, 1101, 1102, 1103, 1104, 1107, 1108, 1509, 1510, 1602 32 11, 1702 30 [(z izjemo oznake 1702 30 10)], 1702 40 [(z izjemo oznake 1702 40 10)], 1702 90 [(samo za oznake 1702 90 10, 1702 90 50, 1702 90 75 in 1702 90 79)], 2003 10 20, 2003 10 30, 2008 30 55, 2008 30 75.

[…]

6. Komisija lahko seznamu iz odstavka 5 doda proizvode ali jih z njega odstrani.“

6 Sedem proizvodov s seznama iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, kakor je bila spremenjena, je bilo vanj uvrščenih na podlagi Uredbe št. 735/2004, in sicer proizvodi, zajeti v oznakah KN 0202 30 10, 0202 30 50, 0207 14 10, 0207 14 70, 1602 32 11, 2008 30 55in 2008 30 75. Uredba št. 735/2004 je spremenila le zadevni seznam, ne pa besedila preostalih določb Uredbe št. 1972/2003, ki se izpodbijajo v tej tožbi.

Postopek

7 Republika Poljska je 28. junija 2004 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo.

8 Ker obravnavana zadeva odpira enako vprašanje razlage, kot v zadevi Poljska proti Svetu (C-273/04), ki je bila predložena Sodišču, je predsednik tretjega senata Sodišča prve stopnje s sklepom z dne 11. julija 2006 v skladu s členom 54, tretji odstavek, Statuta Sodišča ter členoma 77(a) in 78 Poslovnika Sodišča prve stopnje sprejel sklep o prekinitvi postopka v tej zadevi do razglasitve sodbe Sodišča.

9 Sodišče je s sodbo z dne 23. oktobra 2007 v zadevi Poljska proti Svetu (C-273/04, ZOdl., str. I-8925) po tem, ko je meritorno odločilo v zadevi, zavrnilo zadevno tožbo, ne da bi odločalo o ugovoru nedopustnosti, ki ga je vložil Svet.

10 Ker je bila sestava senatov Sodišča prve stopnje spremenjena, je bil sodnik poročevalec razporejen v prvi senat, ki mu je bila zato dodeljena ta zadeva.

11 Sodišče prve stopnje je z odločbo z dne 8. januarja 2008, v kateri je predlog Republike Poljske za odstop zadeve v odločanje velikemu senatu razlagalo v smislu, da podredno predlaga odstop zadeve v odločanje senatu petih sodnikov, na predlog prvega senata odstopilo zadevo prvemu razširjenemu senatu na podlagi člena 51(1), drugi pododstavek, Poslovnika, v katerem je določeno, da na zahtevo države članice, ki je stranka v postopku, o zadevi odloča senat najmanj petih sodnikov.

12 Sodišče prve stopnje je 11. aprila 2008 zastavilo določena pisna vprašanja Komisiji, ki je to zahtevo izpolnila v predpisanem roku.

13 Na podlagi poročila poročevalca se je Sodišče prve stopnje (prvi razširjeni senat) odločilo, da začne ustni postopek.

14 Stranke so na obravnavi 16. junija 2008 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Sodišča prve stopnje.

15 Republika Poljska Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– člene 3, 4(3) in (5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, kakor je bila spremenjena, razglasi za nične;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

16 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

– v celoti zavrne tožbo;

– Republiki Poljski naloži plačilo stroškov.

Dopustnost

Trditve strank

17 Komisija, ki formalno ni vložila ugovora nedopustnosti, je v svojo obrambo navedla, da je bila tožba vložena po izteku roka in da zato ni dopustna.

18 Komisija opozarja, da mora biti v skladu s členom 230, peti odstavek, ES, postopek zoper uredbo sprožen v dveh mesecih, ki začne teči petnajsti dan po njeni objavi. Ker je bila Uredba št. 1972/2003 objavljena v Uradnem listu 11. novembra 2003, naj bi se torej rok za vložitev tožbe iztekel 4. februarja 2004 ob polnoči.

19 Komisija poudarja, da Akt o pristopu ne določa nobenega pravila, v skladu s katerim bi bilo mogoče odstopiti od roka iz člena 230 ES. Komisija meni, da bi bila posledica določitve drugačnega datuma od datuma objave Uredbe št. 1972/2003 kot začetka za sprožitev postopka roka za Republiko Poljsko uvedba datuma izteka roka, ki bi bil za nove države članice drugačen od roka za stare države članice.

20 Komisija se v utemeljitev svoje teze sklicuje na sodbo Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi Komisija proti Avstriji (C-194/01, Recueil, str. I-4579). Komisija meni, da je Sodišče v tej sodbi menilo, da nove države članice po pristopu ne morejo vložiti

predloga za razglasitev ničnosti zoper akt Skupnosti, če je rok za njegovo izpodbijanje potekel pred njihovim pristopom (točka 41). Komisija se sklicuje tudi na sodbo Sodišča z dne 16. februarja 1982 v združenih zadevah Halyvourgiki in Helleniki Halyvourgia proti Komisiji (39/81, 43/81, 85/81 in 88/81, Recueil, str. 593, točke od 9 do 15), v kateri je po njenem mnenju Sodišče menilo, da akti, ki so bili sprejeti po datumu podpisa Pristopne pogodbe in pred njenim začetkom učinkovanja, samodejno veljajo v novih državah članicah z dnem začetka veljave omenjene pogodbe.

21 Nazadnje, Komisija meni, da gre pri trditvi Republike Poljske, predstavljeni v repliki, da naj bi bila tožba, tudi če je rok za sprožitev postopka zoper Uredbo št. 1972/2003 že potekel, v vsakem primeru dopustna v delu, ki se nanaša na proizvode, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, za nov tožbeni razlog v smislu člena 48(2) Poslovnika in je zatorej nedopustna.

22 Republika Poljska opozarja, da člen 2(3) Pristopne pogodbe določa, da lahko institucije Unije pred pristopom sprejmejo ukrepe, omenjene v členu 41 navedenega akta, ki začnejo veljati le pod pogojem uveljavitve in z dnem uveljavitve te pogodbe. Zaradi te okoliščine naj bi se Uredba št. 1972/2003 razlikovala od preostalih aktov, ki so jih institucije Skupnosti sprejele pred pristopom, kot tudi glede na dejstvo, da se izraz „države članice“, ki ga vsebuje omenjena uredba, nanaša tako na stare kot tudi na nove države članice.

23 Zato Republika Poljska – ne da bi izpodbijala rok, ki ga določa člen 230 ES za vse akte, sprejete v obdobju pred pristopom nove države članice – meni, da naj bi imela zato, ker je bila Uredba št. 1972/2003 sprejeta na podlagi Akta o pristopu in je nanjo naslovljena kot na državo članico, pravico do sprožitve postopka v dveh mesecih od njenega pristopa.

24 Republika Poljska v zvezi s tem navaja, da drugače kot Uredba št. 1972/2003 v sodbah Halyvourgiki in Helleniki Halyvourgia proti Komisiji ter Komisija proti Avstriji,

navedenih zgoraj v točki 20, niso obravnavani pravni akti, ki so bili sprejeti na podlagi Akta o pristopu.

25 Republika Poljska med drugim meni, da glede na to, da je bila Uredba št. 1972/2003 naslovljena na države članice Evropske unije na dan 1. maja 2004, bi morala biti objavljena v 20 uradnih jezikih Evropske unije v skladu s točko 22, prvi odstavek, Priloge II k Aktu o pristopu. Tako naj postopek objave navedene uredbe ne bi bil končan 11. novembra 2003, temveč 1. maja 2004, kar je datum, s katerim oziroma od katerega je bila ta uredba objavljena v 20 uradnih jezikih.

26 Po mnenju Republike Poljske njeno tezo potrjuje tudi sodna praksa, v skladu s katero so različne jezikovne različice besedil Skupnosti enako verodostojne, zato njihova razlaga zahteva primerjavo jezikovnih različic (sodba Sodišča z dne 6. oktobra 1982 v zadevi Cilfit in drugi, 283/81, Recueil, str. 3415, točka 18). Uredba št. 1972/2003 naj namreč 11. novembra 2003 ne bi bila objavljena v poljskem jeziku in zato naj njena pravilna razlaga ne bi bila mogoča.

27 Republika Poljska tudi navaja, da naj bi rok za vložitev tožbe začel teči s 1. majem 2004 za vse države članice, in ne le za države članice, ki so pristopile s tem datumom, kar izpodbije trditve Komisije o različnih končnih rokih za vložitev tožbe.

28 Razen tega Republika Poljska opozarja, da teza Komisije pomeni nižjo stopnjo sodnega varstva za nove države članice, na katere pa Uredba št. 1972/2003 vendarle še zlasti vpliva. Kljub temu bi morale imeti tudi možnost, da izpodbijajo obravnavano uredbo kot države članice, saj je bila ta nanje naslovljena v taki vlogi.

29 Republika Poljska namreč zatrjuje, da naj pred pristopom ne bi mogla vložiti tožbe zoper Uredbo št. 1972/2003 kot neprivilegirana stranka na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES, saj je obravnavana uredba po eni strani akt splošne uporabe, in ne posamična odločba v smislu navedene določbe, ter se po drugi strani nanjo ne nanaša neposredno in posamično v smislu sodne prakse Sodišča v zvezi s tožbami, ki jih vložijo lokalne skupnosti (sodbi Sodišča z dne 22. novembra 2001 v zadevi Nederlandse Antillen proti Svetu, C-452/98, Recueil, str. I-8973, in z dne 10. aprila 2003 v zadevi Komisija proti Nederlandse Antillen, C-142/00 P, Recueil, str. I-3483, točka 69). Republika Poljska namreč meni, da se lahko le akti, ki navedenim lokalnim skupnostim onemogočajo izvrševanje njihovih pristojnosti na način, ki je po njihovem mnenju primeren, obravnavajo kot akti, ki jih zadevajo posamično (sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 1999 v zadevi Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia proti Komisiji, T-288/97, Recueil, str. II-1871). Vendar pa naj Uredba št. 1972/2003 ne bi bila omejila njihovih pravic v tem pogledu.

30 Republika Poljska navaja tudi, da člen 241 ES ni primerna pravna podlaga za sprožitev postopka zoper Uredbo št. 1972/2003, saj ne daje pravice do samostojne tožbe in se lahko uveljavlja le posredno v postopku, ki je bil začet na temelju neke druge pravne podlage. Razen tega naj bi bile obravnavane določbe Uredbe št. 1972/2003 tako določne, da ne morejo biti podlaga za sprejetje podrobnejših izvršilnih ukrepov, kar naj bi onemogočalo sklicevanje na njihovo neuporabljivost na podlagi člena 241 ES. Poleg tega naj posamezna država članica po poteku roka iz člena 230 ES ne bi mogla izpodbijati veljavnosti akta Skupnosti za obrambo v postopku, v katerem se ugotovi neizpolnitev obveznosti, ker ta akt ni bil prenesen. Zato naj bi bila posledica teze Komisije ta, da se Republiki Poljski odvzame pravica do sprožitve postopka zoper Uredbo št. 1972/2003.

31 Podredno Republika Poljska v repliki navaja, da je obravnavana tožba, ki je bila vložena 28. junija 2004, v vsakem primeru dopustna glede proizvodov, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, ki je bila objavljena 21. aprila 2004 v Uradnem listu Evropskih Skupnosti, saj je vložila tožbo za razglasitev ničnosti zoper Uredbo št. 1972/2003, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 735/2004.

Presoja Sodišča prve stopnje

32 V skladu s členom 230, peti odstavek, ES se postopki „sprožijo v dveh mesecih od objave akta ali […], če tega ni bilo, pa od dneva, ko je [tožeča stranka] zanj izvedela“. Iz samega besedila te določbe izhaja, da je merilo dne, ko je stranka izvedela za akt in od katerega teče rok za vložitev tožbe, podredno glede na merili objave ali vročitve akta (sodba Sodišča z dne 10. marca 1998 v zadevi Nemčija proti Svetu, C-122/95, Recueil, str. I-973, točka 35).

33 Poudariti je tudi treba, da dosledno izvajanje predpisov Skupnosti o procesnih rokih izpolnjuje zahtevo po pravni varnosti in potrebo po izognitvi vsakršni diskriminaciji ali samovoljnemu ravnanju pri vodenju sodnih postopkov (sklep Sodišča z dne 5. februarja 1992 v zadevi Francija proti Komisiji, C-59/91, Recueil, str. I-525, točka 8; sodba Sodišča z dne 15. junija 1994 v zadevi Komisija proti BASF in drugim, C-137/92 P, Recueil, str. I-2555, točka 40; sklepa Sodišča z dne 7. maja 1998 v zadevi Irska proti Komisiji, C-239/97, Recueil, str. I-2655, točka 7, in z dne 17. maja 2002 v zadevi Nemčija proti Parlamentu in Svetu, C-406/01, Recueil, str. I-4561, točka 20). Razen tega strogo spoštovanje procesnih rokov izpolnjuje zahtevo po dobrem delovanju sodnega sistema in ekonomičnosti postopka (sodba Sodišča z dne 14. septembra 1999 v zadevi Komisija proti AssiDomän Kraft Products in drugim, C-310/97 P, Recueil, str. I-5363, točka 61). Nazadnje, nepravočasnost tožbe je ugovor javnega reda, ki ga je treba upoštevati po uradni dolžnosti (sodba Sodišča z dne 5. junija 1980 v zadevi Belfiore proti Komisiji, 108/79, Recueil, str. 1769, točka 3).

34 V obravnavani zadevi je bila Uredba št. 1972/2003 objavljena v Uradnem listu 11. novembra 2003. Na podlagi tega datuma je torej treba računati končni rok za vložitev tožbe.

35 Člen 101(1)(a) Poslovnika določa, da „če se rok, določen po dnevih, tednih, mesecih ali letih računa od trenutka, ko nastopi neko dejstvo ali se opravi neko dejanje, se dan, ko je dejstvo nastopilo ali je bilo dejanje opravljeno, ne všteva v rok“. Razen tega se v skladu s členom 102(1) Poslovnika, kadar začne teči rok za vložitev tožbe proti aktu institucije

z dnem objave akta, rok za namene člena 101(1)(a) računa po izteku 14. dne po objavi akta v Uradnem listu. Iz tega sledi, da je v obravnavani zadevi dvomesečni rok za vložitev tožbe začel teči 25. novembra 2003 ob polnoči.

36 Poleg tega člen 101(1)(b) Poslovnika določa, da se rok, določen po mesecih, izteče s pretekom tistega dne v mesecu, ki se po svoji številki ujema z dnem, ko je nastopilo dejstvo ali je bilo opravljeno dejanje, od katerega je začel rok teči. Obravnavani rok za vložitev tožbe se je torej iztekel 25. januarja 2004 ob polnoči.

37 Vendar pa se je ob upoštevanju enkratnega obdobja desetih dni zaradi oddaljenosti, ki se mora prišteti procesnim rokom na podlagi člena 102(2) Poslovnika, skupni predpisani rok za vložitev tožbe zoper Uredbo št. 1972/2003 iztekel 4. februarja 2004 ob polnoči.

38 Republika Poljska je vložila obravnavano tožbo 28. junija 2004. Iz tega sledi, da je bila ta glede Uredbe št. 1972/2003 vložena prepozno.

39 Nobena od trditev Republike Poljske ne more izpodbiti te ugotovitve.

40 Na prvem mestu, v zvezi s trditvijo Republike Poljske, da naj objava Uredbe št. 1972/2003 ne bi bila popolna, ker ni bila objavljena v 20 uradnih jezikih Evropske unije, je treba opozoriti, da člen 4 Uredbe Sveta št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, str. 385), kot je bil

spremenjen, določa v različici, ki je veljala na dan 11. novembra 2003, da „[se] Uredbe in drugi dokumenti, ki se splošno uporabljajo, […] sestavljajo v enajstih uradnih jezikih“.

41 Člen 1 Pristopne pogodbe namreč določa, da so določbe Akta o pristopu sestavni del navedene pogodbe in začnejo veljati z istim datumom kot slednja. Zato spremembe v ureditvi jezikov, ki jih določa točka 22, prvi odstavek, Priloge II k Aktu o pristopu in vključuje jezike novih držav članic med delovne jezike v institucijah, začnejo veljati šele 1. maja 2004.

42 Iz tega sledi, da Komisija Uredbe št. 1972/2003 11. novembra 2003 ni bila dolžna objaviti v poljskem jeziku in da se je ta lahko razlagala na podlagi jezikovnih različic, v katerih je bila na ta datum objavljena.

43 Na drugem mestu, v zvezi s trditvijo, da naj bi Uredba št. 1972/2003 začela veljati, če začne veljati Pristopna pogodba in na datum njene uveljavitve, torej 1. maja 2004, je treba razločevati med izpodbojnostjo akta, ki je povezana z izpolnitvijo vseh zahtevanih formalnosti glede objave in sproži začetek roka za vložitev tožbe, ter uveljavitvijo akta, ki je lahko odložena (glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Poiaresa Madura k zgoraj v točki 9 navedeni sodbi Poljska proti Svetu, ZOdl., str. I-8929, I-8962, točka 23).

44 Člen 230, peti odstavek, ES ne določa, da bi rok za vložitev tožbe tekel od datuma začetka veljavnosti akta. Tudi če bi se Uredba št. 1972/2003 razlikovala, kot trdi Republika Poljska, od preostalega pravnega reda Skupnosti glede na začetek veljavnosti in glede na krog naslovnikov, to torej ne bi onemogočalo, da bi rok za vložitev tožbe začel teči z objavo obravnavane uredbe.

45 Na tretjem mestu, tudi trditev, da je bila Uredba št. 1972/2003 naslovljena na vse države članice, skupaj z Republiko Poljsko, in da bi ji s tem morala biti dana možnost, da jo izpodbija v tej vlogi, je treba zavrniti.

46 Prvič, Akt o pristopu namreč izrecno določa, da institucije Skupnosti lahko sprejmejo določene ukrepe po datumu podpisa Akta o pristopu in pred datumom pristopa novih držav članic, ne da bi za to določil začasna odstopanja od sistema nadzora zakonitosti aktov Skupnosti.

47 Drugič, treba je spomniti, da se predpisi Skupnosti o procesnih rokih uporabljajo dosledno (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 15. januarja 1987 v zadevi Misset proti Svetu, 152/85, Recueil, str. 223, točka 11) in da je odstopanje od njih mogoče samo v povsem izrednih okoliščinah, nepredvidljivih okoliščinah ali primerih višje sile (sklep Sodišča z dne 19. februarja 2004 v zadevi Forum des migrants proti Komisiji, C-369/03 P, Recueil, str. I-1981, točka 16). Vendar pa Republika Poljska ne pojasni, zakaj naj bi bile po njenem mnenju okoliščine v obravnavanem primeru izredne in bi terjale, da se odstopi od načela doslednega upoštevanja procesnih rokov, kar bi sicer ogrožalo načelo pravne varnosti.

48 Tretjič, če bi bilo treba razumeti trditev Republike Poljske tako, da je menila, da mora – da bi lahko vložila tožbo – postati država članica, je treba poudariti, da rok za sprožitev postopka iz člena 230 ES velja splošno. Status države članice v primeru Republike Poljske ni bil potreben. Ta rok za sprožitev postopka v vsakem primeru velja zanjo kot pravno osebo.

49 Na zadnjem mestu, v zvezi s trditvijo, ki se nanaša na pravico do učinkovitega sodnega varstva, je treba najprej opozoriti, da učinkovito sodno varstvo ni v ničemer ogroženo zaradi dosledne uporabe predpisov Skupnosti o procesnih rokih, ki izpolnjuje prav

zahtevo po pravni varnosti (zgoraj v točki 33 navedeni sklep Nemčija proti Parlamentu in Svetu, točka 20).

50 Poleg tega, tudi če velja, da je treba pogoje za vložitev tožbe pred sodiščem Skupnosti razlagati ob upoštevanju načela učinkovitega sodnega varstva, pa takšna razlaga ne more privesti do neupoštevanja v pogodbi izrecno navedenega pogoja, ne da bi bile s tem prekoračene pristojnosti, ki jih ta pogodba daje sodiščem Skupnosti (sodba Sodišča z dne 25. julija 2002 v zadevi Unión de Pequeños Agricultores proti Svetu, C-50/00 P, Recueil, str. I-6677, točka 44; glej tudi po analogiji sklep Sodišča z dne 28. marca 2003 v zadevi Diputación Foral de Álava in drugi proti Komisiji, C-75/02 P, Recueil, str. I-2903, točka 34).

51 Nazadnje, tudi če je res, da so sodišča Skupnosti z razlago člena 230, drugi in četrti odstavek, ES presodila, da so za vložitev ničnostne tožbe zoper akte iz člena 230, prvi odstavek, ES procesno sposobni subjekti, ki niso imeli na voljo nobenega učinkovitega pravnega sredstva zoper navedene akte (glej v tem smislu sodbe Sodišča z dne 23. aprila 1986 v zadevi Les Verts, 294/83, Recueil, str. 1339, točka 23; z dne 7. julija 1992 v zadevi Parlament proti Svetu, C-295/90, Recueil, str. I-4193, in z dne 16. julija 1992 v zadevi Parlament proti Svetu, C-65/90, Recueil, str. I-4593), pa to, da rok za vložitev tožbe začne teči z objavo Uredbe št. 1972/2003, Republiki Poljski ni preprečilo sprožitve postopka pred Sodiščem prve stopnje z namenom nadzora zakonitosti navedene uredbe. V nasprotju s tem, kar zatrjuje, bi postopek zoper ta akt lahko sprožila na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES.

52 Če namreč tretje države, skupaj z novimi državami članicami pred pristopom, ne morejo zahtevati priznanja procesne sposobnosti, kakršno državam članicam podeljuje sistem Skupnosti, imajo procesno sposobnost, ki jo ta sistem priznava pravnim osebam (glej v tem smislu zgoraj v točki 43 navedene sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Poiaresa Madura k sodbi Poljska proti Svetu, točka 40).

53 To razlago potrjuje sodna praksa o upravičenju regionalnih enot, da predlagajo razglasitev ničnosti, v skladu s katero je cilj člena 230, četrti odstavek, ES, da se zagotovi

ustrezno pravno varstvo vsem fizičnim in pravnim osebam, ki jih akti institucij Skupnosti neposredno in posamično zadevajo. Procesno upravičenje se mora zato priznati zgolj glede na ta cilj in vložitev ničnostne tožbe mora biti omogočena vsem, ki izpolnjujejo vnaprej določene objektivne pogoje, torej tistim, ki imajo zahtevano pravno sposobnost in jih izpodbijani akt posamično in neposredno zadeva. Ta rešitev velja tudi, ko je tožeča stranka javni subjekt, ki izpolnjuje ta merila (zgoraj v točki 29 navedena sodba Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia proti Komisiji, točka 41; glej tudi zgoraj v točki 43 navedene sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Poiaresa Madura k sodbi Poljska proti Svetu, točka 41), kar je bilo v veljavi za nove države članice pred njihovim pristopom k Evropski uniji.

54 V obravnavanem primeru je Uredba št. 1972/2003 nedvomno akt, ki se splošno uporablja, in ne odločba v smislu člena 249 ES. Vendar to, da gre za akt, ki se splošno uporablja, ne izključuje možnosti, da se lahko neposredno in posamično nanaša na določene fizične ali pravne osebe (sodba Sodišča z dne 18. maja 1994 v zadevi Codorníu proti Svetu, C-309/89, Recueil, str. I-1853, točka 19, in zgoraj v točki 29 navedena sodba Nederlandse Antillen proti Svetu, točka 55).

55 V skladu z ustaljeno sodno prakso akt, ki se splošno uporablja, kot je uredba, fizične ali pravne osebe lahko zadeva posamično samo, če jih zadeva zaradi določenih lastnosti, ki so značilne zanje, ali zaradi dejanskega stanja, ki jih razlikuje od katerekoli druge osebe in zato individualizira enako, kot bi naslovnika neke odločbe v smislu člena 249 ES (sodba Sodišča z dne 22. novembra 2001 v zadevi Antillean Rice Mills proti Svetu, C-451/98, Recueil, str. I-8949, točka 49; zgoraj v točki 50 navedena sodba Unión de Pequeños Agricultores proti Svetu, točka 36, in zgoraj v točki 29 navedena sodba Komisija proti Nederlandse Antillen, točka 65).

56 V zvezi s tem je treba poudariti, da akt Skupnosti zadeva regionalno enoto neposredno in posamično, kadar ji neposredno preprečuje, da bi izvajala svoje pristojnosti, kot bi jih želela (glej v tem smislu sodbo Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi Vlaams Gewest proti Komisiji, T-214/95, Recueil, str. II-717, točka 29, in zgoraj v točki 29 navedeno sodbo Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia proti Komisiji, točka 31).

57 To mora veljati tudi za nove države članice pred pristopom k Evropski uniji v zvezi z akti Skupnosti, ki so bili sprejeti po njihovem podpisu Pristopne pogodbe.

58 Vendar je treba ugotoviti, da določbe Uredbe št. 1972/2003 Republiki Poljski nalagajo različne obveznosti, ki neposredno vplivajo na izvrševanje njenih pristojnosti.

59 Republika Poljska mora namreč med drugim v skladu s členom 4 Uredbe št. 1972/2003 brez odlašanja 1. maja 2004 pripraviti popis razpoložljivih zalog nekaterih kmetijskih proizvodov in imetnikom presežnih zalog proizvodov v prostem prometu odmeriti dajatve v znesku, ki je enak stopnji uvozne dajatve *erga omnes*, ki velja na ta datum.

60 Razen tega mora Republika Poljska na podlagi člena 3 Uredbe št. 1972/2003 odmeriti za proizvode, ki so našteti v členu 4(5), osma alinea, te uredbe, ki so bili dani v prosti promet pred 1. majem 2004 na njenem ozemlju in so 1. maja 2004 v začasnem skladiščenju ali v eni od carinskih obravnav ali postopkov iz točk 15(b) in 16, od (b) do (g), člena 4 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL 1996, L 97, str. 38) v razširjeni Skupnosti, ali se po opravljenih izvoznih formalnostih prevažajo po razširjeni Skupnosti, dajatev, katere znesek je enak uvozni dajatvi *erga omnes*, ki velja na dan sprostitve v prosti promet.

61 Zato je treba ugotoviti, da je Uredba št. 1972/2003 Republiko Poljsko, preden je postala država članica, zadevala neposredno in posamično in bi lahko zoper njo na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES vložila ničnostno tožbo.

62 Iz gornjih ugotovitev izhaja, da dosledna uporaba roka za vložitev tožbe, ki teče od datuma objave Uredbe št. 1972/2003, v obravnavanem primeru ni preprečila Republiki Poljski, da bi uveljavila svoje pravice in imela zagotovljeno učinkovito sodno varstvo.

63 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je v zvezi z Uredbo št. 1972/2003 obravnavana tožba prepozna in jo je treba zato zavrniti kot nedopustno.

64 Zato je treba analizirati trditev, ki jo je podredno navedla Republika Poljska, da je obravnavana tožba glede proizvodov, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, ki je bila objavljena v Uradnem listu 21. aprila 2004, v vsakem primeru dopustna, ker je bila vložena 28. junija 2004.

65 Najprej je treba opozoriti, da je bilo v primeru Republike Poljske z Uredbo št. 735/2004 na seznam proizvodov, za katere veljajo ukrepi iz Uredbe št. 1972/2003, dodanih sedem proizvodov, za katere do tedaj niso veljali podobni ukrepi (glej točko 6 zgoraj).

66 Vendar je Republika Poljska vložila obravnavano tožbo zoper Uredbo št. 1972/2003, kakor je bila spremenjena prav z Uredbo št. 735/2004. Iz tega sledi, da je Republika Poljska od vložitve tožbe izpodbijala dejstvo, da je bila za sedem proizvodov, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, določena uporaba enakih ukrepov, kot so tisti, ki so bili prvotno uvedeni z Uredbo št. 1972/2003 za preostale proizvode.

67 Treba je torej zavrniti tezo Komisije, da naj bi Republika Poljska s tem, ko je uveljavljala svojo trditev podredno zgolj v repliki, navajala nov tožbeni razlog med sodnim

postopkom, kar je prepovedano na podlagi člena 48(2), prvi pododstavek, Poslovnika.

68 Ker je trditev procesne narave, ki je bila ravnokar zavrnjena, edina, ki jo je Komisija navedla zoper dopustnost tožbe glede tega, da za proizvode, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, veljajo navedeni ukrepi, je treba vendarle preizkusiti obravnavano vprašanje o dopustnosti z materialnega vidika, ker je prepozna vložitev tožbe, kot je bilo poudarjeno v točki 33 zgoraj, ugovor javnega reda in ga je treba upoštevati po uradni dolžnosti.

69 Tako je glede na to, da Republika Poljska ne izpodbija dejstva, da je bilo dodanih v njenem primeru sedem proizvodov na seznam proizvodov, za katere veljajo ukrepi, ki jih določa Uredba št. 1972/2003, kot takega, temveč zakonitost teh ukrepov, pomembno, da se preizkusi, ali ne bi bilo treba obravnavane tožbe zavrniti kot nedopustne glede proizvodov, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004, ker Republika Poljska s tem pritožbenim razlogom v resnici ne izpodbija zakonitosti sprememb, ki jih je uvedla navedena uredba, temveč ukrepov, ki so bili prvotno uvedeni z Uredbo št. 1972/2003 za druge proizvode, in to z obidom prekluzivnega roka, ki velja za zadnjo.

70 V zvezi s tem je treba opozoriti, da čeprav se dokončnost akta, ki se ni izpodbijal pravočasno, ne nanaša le na sam akt, temveč tudi na vse poznejše akte, ki bi bili izključno potrdilni – kar je rešitev, ki je utemeljena z nujno pravno varnostjo in velja tako za posamične akte kot za tiste, ki imajo naravo predpisa, kakršna je uredba – se v primeru, da je bila spremenjena neka določba uredbe, lahko znova vloži tožba, ne samo zoper to določbo, ampak tudi zoper vse tiste, ki z njo tvorijo celoto, čeprav niso bile spremenjene (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 18. oktobra 2007 v zadevi Komisija proti Parlamentu in Svetu, C-299/05, ZOdl., str. I-8695, točki 29 in 30).

71 Vendar akt Skupnosti, na podlagi katerega so bili proizvodi dodani na seznam, lahko tvori celoto le skupaj z določbami drugega akta Skupnosti, ki določajo ukrepe, ki veljajo

za proizvode s tega seznama, ker sicer akt, na podlagi katerega so bili proizvodi dodani na seznam, ne bi imel nikakršnega pravnega učinka.

72 Poleg tega je treba poudariti, da tistemu, ki ima aktivno legitimacijo za vložitev tožbe zoper akt Skupnosti, na podlagi katerega za proizvode s seznama veljajo določeni ukrepi, in tega ne stori v zahtevanem roku, zaradi tega ni preprečeno, da bi v okviru tožbe zoper drug akt, na podlagi katerega so bili proizvodi dodani na ta seznam, izpodbijal zakonitost ukrepov, ki odslej veljajo za te dodatne proizvode. Ti ukrepi so namreč glede proizvodov, ki so bili dodani na ta seznam z drugim sprejetim aktom, novi ukrepi. Drugega sprejetega akta torej glede navedenih ukrepov ni mogoče obravnavati kot povsem potrdilen akt.

73 Treba je torej ugotoviti, da je obravnavana tožba dopustna, ker se lahko razlaga kot predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem za Republiko Poljsko določa, da za sedem dodatnih proizvodov veljajo isti ukrepi kot tisti, ki jih je prvotno uvedla Uredba št. 1972/2003 za druge proizvode (v nadaljevanju: sporni ukrepi), in za katere Republika Poljska meni, da so glede teh sedmih proizvodov nezakoniti. Tožbeni razlogi in trditve Republike Poljske zoper izpodbijane odločbe Uredbe št. 1972/2003 se morajo razlagati v tem smislu.

Utemeljenost

74 Ta tožba je v bistvu razdeljena na štiri dele.

75 V prvem delu Republika Poljska uveljavlja pet tožbenih razlogov v utemeljitev svojega predloga za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je zanjo določeno, da za sedem dodatnih proizvodov veljajo ukrepi iz člena 3 Uredbe

št. 1972/2003, ki so v zvezi z zadevnimi proizvodi po njenem mnenju nezakoniti. Prvi tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela prostega pretoka blaga. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na nepristojnost Komisije za sprejetje navedenih ukrepov in na kršitev členov 22 in 41 Akta o pristopu. Tretji tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo. Četrti tožbeni razlog se nanaša na neobstoj ali nezadostno obrazložitev. Nazadnje, peti tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela varstva upravičenih pričakovanj.

76 V drugem delu Republika Poljska uveljavlja dva tožbena razloga v utemeljitev svojega predloga za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je zanjo določeno, da za sedem dodatnih proizvodov velja ukrep iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003, za katerega meni, da je v zvezi z obravnavanimi proizvodi nezakonit. Prvi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 41 Akta o pristopu in načela sorazmernosti. Drugi tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo.

77 V tretjem delu Republika Poljska uveljavlja le en tožbeni razlog v utemeljitev svojega predloga za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je bilo zanjo na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 dodanih sedem proizvodov, in za katerega meni, da njegova sprememba pomeni kršitev člena 41 Akta o pristopu in načela sorazmernosti.

78 Nazadnje, v četrtem delu Republika Poljska uveljavlja le en tožbeni razlog v utemeljitev svojega predloga za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem zanjo določa, da za sedem dodatnih proizvodov veljajo vsi sporni ukrepi, za katere meni, da so v zvezi z obravnavanimi proizvodi nezakoniti. Edini tožbeni razlog se nanaša na zlorabo pooblastil.

79 Najprej je treba preizkusiti tožbene razloge, ki jih Republika Poljska uveljavlja v drugem delu tožbe, in nato tiste, ki jih navaja v tretjem, prvem in četrtem delu tožbe.

Drugi del tožbe, ki se nanaša na predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je zanjo določeno, da za sedem dodatnih proizvodov velja ukrep iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003

80 Iz uvodne izjave 1 Uredbe št. 1972/2003 izhaja, da je bilo treba sprejeti prehodne ukrepe za preprečevanje preusmeritve trgovinskih tokov, ki bi lahko prizadela skupno ureditev kmetijskih trgov zaradi pristopa 10 novih držav k Evropski uniji 1. maja 2004. Iz uvodne izjave 3 navedene uredbe tudi izhaja, da te preusmeritve pogosto vključujejo umetni pretok proizvodov, ki niso sestavni del običajnih zalog zadevne države, zaradi širitve, da pa so presežne zaloge lahko tudi posledica nacionalne proizvodnje. Nazadnje je pojasnjeno, da je torej treba predvideti odvračilne dajatve, ki se odmerijo za presežne zaloge v novih državah članicah.

81 Člen 4 Uredbe št. 1972/2003 uvaja to dajatev. Tako iz odstavka 1 v povezavi z odstavkom 2 navedenega člena izhaja, da brez poseganja v točko 4 Priloge IV k Aktu o pristopu in če se ne uporablja strožja zakonodaja na nacionalni ravni, začnejo nove države članice s 1. majem 2004 imetnikom presežnih zalog proizvodov v prostem prometu odmerjati dajatve, pri čemer te zaloge sestavljajo zlasti proizvodi, ki se uvažajo v nove države članice ali s poreklom iz novih držav članic, katerih število presega običajne zaloge njihovih imetnikov, upoštevajoč zlasti povprečje razpoložljivih zalog v letih pred pristopom.

82 Treba je tudi opozoriti, da točka 4 Priloge IV k Aktu o pristopu, ki se nanaša na kmetijstvo, določa:

„1. Javne zaloge, s katerimi na dan pristopa razpolagajo nove države članice in ki izhajajo iz njihove politike tržne podpore, prevzame Skupnost po vrednosti, pridobljeni z uporabo člena 8 Uredbe Sveta (EGS) št. 1883/78 o splošnih pravilih za financiranje intervencij s strani Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, Jamstvenega oddelka […] Omenjene zaloge se prevzamejo le pod pogojem, da je javna intervencija za zadevne proizvode zagotovljena po pravilih Skupnosti in da zaloge izpolnjujejo zahteve za intervencijo Skupnosti.

2. Vse zaloge proizvodov, zasebne in javne, na dan pristopa v prostem prometu na ozemlju novih držav članic, ki presegajo količino, ki jo je mogoče upoštevati kot običajni prenos zalog, je treba odpraviti na stroške novih držav članic.

Pojem običajnega prenosa zalog se opredeli za vsak proizvod na podlagi meril in ciljev, ki so lastni vsaki skupni tržni ureditvi.

3. Zaloge iz odstavka 1 [zgoraj] se odštejejo od količine, ki presega običajen prenos zalog.

[…]“

83 Iz tega sledi, da morajo države članice na podlagi teh določb na lastne stroške odpraviti presežne zaloge nekaterih kmetijskih proizvodov, ki so na njihovem ozemlju, in odmeriti dajatve za navedene zaloge.

84 Nazadnje člen 4(3) Uredbe št. 1972/2003 določa, da se znesek dajatev iz odstavka 1 (v nadaljevanju: sporna dajatev) določi s stopnjo uvozne dajatve *erga omnes*, ki velja 1. maja 2004, in da se prihodek od teh dajatev dodeli nacionalnemu proračunu vsake nove države članice.

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 41 Akta o pristopu in načela sorazmernosti

– Trditve strank

85 Republika Poljska priznava, da se lahko Komisija ob izvajanju svojih pristojnosti na področju skupne kmetijske politike znajde v položaju, v katerem uporabi široko diskrecijsko pravico, tako da lahko le očitna neprimernost ukrepa, sprejetega na tem področju, glede na cilj, ki ga pristojna institucija želi doseči, vpliva na zakonitost takega ukrepa. Republika Poljska vendarle opozarja, da na podlagi načela sorazmernosti dejavnost institucije Skupnosti ne sme presegati tistega, kar je nujno potrebno za dosego zastavljenega cilja, in da se morajo uporabiti tista primerna sredstva, ki so najmanj zavezujoča glede na cilj, ki se mu sledi.

86 Vendar Republika Poljska navaja, da so dajatve, ki se na podlagi člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003 odmerijo imetnikom presežnih zalog zadevnih proizvodov, enake uvoznim dajatvam *erga omnes*, ki veljajo na ta dan, torej na ravni, ki presega razliko med uvoznimi dajatvami Skupnosti in poljskimi uvoznimi dajatvami, veljavnimi 30. aprila

2004. To naj bi bilo očitno neprimerno glede na zastavljeni cilj, ki naj bi v skladu z uvodno izjavo 3 Uredbe št. 1972/2003 bil preprečevanje špekulacij.

87 Stvarnost tega cilja naj bi potrjevalo dejstvo, da bi prehodni ukrepi, ki so bili sprejeti na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu, morali preprečiti nastanek neupravičenih prednosti, ki bi izhajale iz razlike med uvoznimi dajatvami Skupnosti in navedenim členom.

88 Tako Republika Poljska priznava, da bi dejstvo, da so bile pred 30. aprilom 2004 nacionalne uvozne dajatve za nekatere kmetijske proizvode v novih državah članicah nižje od dajatev Skupnosti, lahko spodbudilo subjekte k uvozu teh proizvodov v nove države članice s ciljem, da jih sprostijo na skupni trg po njihovem pristopu. Priznava tudi, da Komisija lahko sprejme ukrepe, katerih cilj je preprečiti ali nevtralizirati oblikovanje zalog kmetijskih proizvodov. Vendar naj bi bila edini primeren in sorazmeren ukrep za preprečitev te nevarnosti uvedba dajatve, katere znesek se določi glede na dajatev, ki ustreza razliki stopenj med uvoznimi dajatvami Skupnosti in uvoznimi dajatvami držav članic, ki so veljale 30. aprila 2004.

89 Po mnenju Republike Poljske naj bi njeno tezo potrjevala sodna praksa. V zvezi s tem navaja sodbo Sodišča z dne 15. januarja 2002 v zadevi Weidacher (C-179/00, Recueil, str. I-501), v kateri se je obravnavala zakonitost člena 4(3) Uredbe Komisije št. 3108/94 ES z dne 19. decembra 1994 o prehodnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti zaradi pristopa Avstrije, Finske in Švedske, v zvezi s trgovino s kmetijskimi proizvodi (UL L 328, str. 42). Ta določba naj bi določila znesek dajatve, podobne tisti, ki velja v obravnavanem primeru, v višini razlike med carino, ki je veljala v Skupnosti 31. decembra 1994, in tisto, ki je veljala na ta datum v novih državah članicah. Republika Poljska v tem okviru poudarja, da je Sodišče potrdilo, da je Komisija z določitvijo posebne zadevne dajatve za presežne zaloge nameravala olajšati prehod novih držav članic na skupno ureditev trga, saj je namen takšne obdavčitve po eni strani preprečiti oblikovanje zalog za špekulativne namene in po drugi strani nevtralizirati ekonomske prednosti, ki bi jih pridobili subjekti, ki bi dejansko oblikovali presežne zaloge po nizki ceni (točka 22 sodbe).

90 Stališče Sodišča naj bi potrdilo mnenje generalnega pravobranilca J. Mischoja, ki je v sklepnih predlogih k zgoraj v točki 89 navedeni sodbi Weidacher (Recueil, str. I-505, I-524) navedel, da naj obravnavana obdavčitev ne bi bila v nasprotju z načelom sorazmernosti, saj je njena izključna posledica izničenje neupravičenih prednosti, ne da bi se s tem kaznovalo imetnika zalog (točka 58 sodbe).

91 V obravnavani zadevi sporna dajatev ni mogla biti uvedena za odvračanje „špekulativne proizvodnje“. Najprej, ideja o špekulaciji naj bi bila nerazdružno povezana s trgovino, in ne s proizvodnjo, zlasti ne s kmetijsko proizvodnjo, katere cikel je dolg in odvisen od mnogih objektivnih dejavnikov. Dalje, zaradi dolgega proizvodnega cikla v kmetijstvu naj bi do kakršnekoli morebitne špekulacije lahko prišlo le v proizvodni sezoni 2003 ali v predhodnih letih. Nazadnje, tudi če se predpostavi, da je obstajala špekulativna proizvodnja in da jo je bilo možno preprečiti v obdobju med 11. novembrom 2003 in 1. majem 2004, naj bi naložitev izravnalnih dajatev zadostovala za dosego cilja, ki se mu sledi.

92 Komisija izpodbija trditve tožeče stranke.

– Presoja Sodišča prve stopnje

93 S tem tožbenim razlogom Republika Poljska v bistvu navaja dve trditvi. Na prvem mestu opozarja, da dajatve, ki se naložijo imetnikom presežnih zalog zadevnih proizvodov, ki so bili sproščeni v prosti promet 1. maja 2004 na podlagi člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003, presegajo razliko med uvoznimi dajatvami Skupnosti in poljskimi uvoznimi dajatvami, veljavnimi 30. aprila 2004, kar naj bi bilo očitno neprimerno glede na zastavljeni cilj, ki je preprečevati špekulacije. Posledično naj bi Komisija kršila načelo sorazmernosti.

94 Na drugem mestu Republika Poljska navaja, da bi morali prehodni ukrepi, ki so bili sprejeti na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu preprečiti nastanek neupravičenih prednosti, ki bi izhajale iz razlike med uvoznimi dajatvami Skupnosti in uvoznimi dajatvami novih držav članic, in bi bil zato kršen tudi navedeni člen.

95 Najprej je treba preizkusiti drugo trditev Republike Poljske.

96 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je bila Uredba št. 1972/2003 sprejeta prav na podlagi člena 2(3) Pristopne pogodbe in na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu.

97 Člen 2(3) Pristopne pogodbe določa:

„Ne glede na odstavek 2 lahko institucije Unije pred pristopom sprejmejo ukrepe, omenjene v [členu 41] Akta o pristopu [in] v Prilogah od III do XIV k temu aktu […] Ti ukrepi začnejo veljati le pod pogojem uveljavitve in z dnem uveljavitve [Pristopne pogodbe].“

98 Člen 41, prvi odstavek, Akta o pristopu določa:

„Če so potrebni prehodni ukrepi za olajšanje prehoda iz obstoječe ureditve v novih državah članicah na ureditev, ki izhaja iz uporabe skupne kmetijske politike pod pogoji iz [Akta o pristopu], Komisija sprejme take ukrepe v skladu s postopkom iz člena 42(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1260/2001 z dne 19. junija 2001 o skupni ureditvi trgov v sektorju

sladkorja (UL L 178, […], str. 1) ali, če je to primerno, iz ustreznih členov drugih uredb o skupni organizaciji kmetijskih trgov ali v skladu z ustreznim postopkom v odboru, kot je opredeljen v zakonodaji, ki se uporablja. Prehodni ukrepi iz tega člena se lahko sprejmejo v obdobju treh let od dne pristopa in njihova uporaba je omejena na to obdobje. […]“

99 Treba je opozoriti, da je besedilo člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu zelo podobno besedilu člena 149, prvi odstavek, Akta o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL 1994, C 41, str. 21), kakor je bil spremenjen. Vendar se je Sodišče po širitvi Evropske unije leta 1995 izreklo o vprašanju, ali je dajatev na presežne zaloge nekaterih kmetijskih proizvodov, ki obstajajo v novih državah članicah, lahko razumljena kot ukrep, ki je namenjen olajšanju prehoda iz obstoječe ureditve v novih državah članicah na ureditev, ki izhaja iz uporabe skupne kmetijske politike na podlagi navedenega člena 149, prvi odstavek. Menilo je, da je bila zadevna dajatev namenjena olajšanju tovrstnega prehoda, saj je bila po eni strani usmerjena v preprečevanje oblikovanja zalog za špekulativne namene in po drugi strani v nevtralizacijo ekonomskih prednosti, ki bi jih pridobili subjekti, ki so dejansko ustvarili presežne zaloge po nizki ceni (zgoraj v točki 89 navedena sodba Weidacher, točka 22).

100 Poleg tega je Sodišče poudarilo, da bi obdavčenje presežnih zalog v obravnavanem primeru zmanjšalo obveznost novih držav članic, ki je določena v členu 145(2) Akta o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija, kakor je bil spremenjen, da se na njihove stroške uničijo tovrstne zaloge (zgoraj v točki 89 navedena sodba Weidacher, točka 23). Vendar je besedilo te določbe zelo podobno določbi točke 4, drugi odstavek, Priloge IV k Aktu o pristopu.

101 Iz tega s sklepanjem po analogiji po eni strani sledi, da sta tako preprečevanje delanja zalog v špekulativne namene kot tudi nevtralizacija ekonomskih prednosti subjektov, ki

so ustvarili presežne zaloge po nizki ceni, lahko razlog, da Komisija sprejme ukrep na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu, in da je treba po drugi strani naložitev dajatve na presežne zaloge razumeti tako, da se s tem olajšuje prehod novih držav članic na skupno ureditev trgov, ker zmanjšuje obveznost novih držav članic, ki je določena v točki 4, drugi odstavek, Priloge IV k Aktu o pristopu, da se na njihove stroške take zaloge uničijo.

102 Zato je treba ugotoviti, da člen 41, prvi odstavek, Akta o pristopu omogoča Komisiji naložitev obveznosti novim državam članicam, da obdavčijo presežne zaloge zadevnih proizvodov na svojem ozemlju.

103 V tej fazi je treba pojasniti, da gre pri trditvi Republike Poljske, da naj bi sporna dajatev kršila zgoraj navedeno določbo, ker omogoča zgolj preprečevanje prednosti, ki nastanejo zaradi razlike med uvoznimi dajatvami Skupnosti in uvoznimi dajatvami novih državah članicah, za nestrinjanje z zneskom sporne dajatve, ne pa z naložitvijo dajatve same po sebi. To razlago potrjuje dejstvo, da Republika Poljska navaja izključno nezakonitost člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003, ki se nanaša na znesek sporne dajatve, ne pa člena 4(1) in (2) navedene uredbe, ki se nanaša na samo uvedbo sporne dajatve oziroma na način izračuna presežnih zalog. Vendar trditev Republike Poljske glede take razlage člena 41 Akta o pristopu ni samostojna in jo je treba razumeti kot del njene prve trditve, da sporna dajatev ni sorazmerna.

104 V zvezi s to trditvijo je treba opozoriti, da ustaljena sodna praksa načelo sorazmernosti priznava kot splošno načelo prava Skupnosti. Za presojo skladnosti posamezne določbe prava Skupnosti z načelom sorazmernosti je treba preveriti, ali so sredstva, ki jih določba uvaja, primerna za dosego zasledovanega cilja in ali ne presegajo tistega, kar je nujno potrebno za njegovo uresničitev (sodbi Sodišča z dne 18. marca 1987 v zadevi Société pour l'exportation des sucres, 56/86, Recueil, str. 1423, točka 28, in z dne 30. junija 1987 v zadevi Roquette Frères, 47/86, Recueil, str. 2889, točka 19).

105 V skladu s tem načelom je zakonitost ukrepov, ki nalagajo finančna bremena subjektom, pogojena s tem, da so ti ukrepi primerni in nujni za uresničitev ciljev, ki jim zadevni predpisi upravičeno sledijo, pri čemer velja, da je treba med več primernimi ukrepi izbrati tistega, ki je najmanj zavezujoč, in zagotavljati, da naložena bremena niso pretirana glede na zasledovane cilje (sodba Sodišča z dne 26. junija 1990 v zadevi Zardi, C-8/89, Recueil, str. I-2515, točka 10).

106 Treba je vseeno pojasniti, da se lahko Komisija ob izvajanju pristojnosti na področju skupne kmetijske politike, ki ji jih je podelil Svet, in celo sami avtorji Akta o pristopu, za upoštevanje postavljenih pravil, znajde v položaju, v katerem uporabi široko diskrecijsko pravico, tako da lahko le očitna neprimernost ukrepa, sprejetega na tem področju, glede na cilj, ki ga pristojna institucija želi doseči, vpliva na zakonitost takega ukrepa (glej zgoraj v točki 89 navedeno sodbo Weidacher, točka 26 in navedena sodna praksa).

107 Najprej je treba opozoriti, da Republika Poljska sama priznava, da Komisija lahko sprejme ukrepe, katerih cilj je preprečitev oblikovanja presežnih zalog kmetijskih proizvodov. Vendar navaja, da morajo v skladu z načelom sorazmernosti biti ti ukrepi nujni za preprečitev špekulativnih ravnanj, povezanih s širitvijo Evropske unije 1. maja 2004, in tako ocenjuje, da bi zadostovala uvedba dajatve, katere znesek bi bil določen glede na razliko med uvoznimi dajatvami Skupnosti in poljskimi uvoznimi dajatvami.

108 Republika Poljska se v utemeljitev svoje teze sklicuje na zgoraj v točki 89 navedeno sodbo Weidacher. Ta sodba naj bi potrdila mnenje generalnega pravobranilca J. Mischoja, navedeno v sklepnih predlogih k zgoraj v točki 90 navedeni sodbi, na podlagi katerega naj zadevno obdavčenje ne bi bilo v nasprotju z načelom sorazmernosti, saj je njegova izključna posledica izničenje neupravičenih prednosti, ne da bi se s tem kaznovalo imetnika zalog (točka 58 sodbe).

109 Treba je poudariti, da je za razliko od sporne dajatve znesek dajatve v zadevi, o kateri je bilo določeno z zgoraj v točki 89 navedeno sodbo Weidacher, ustrezal razliki med carinami Skupnosti in tistimi, ki so veljale v tedanjih novih državah članicah. Zato se je generalni pravobranilec J. Mischo lahko omejil na oceno, da je bil namen tiste dajatve ta, da operaterji omenjenih držav ne bi imeli interesa špekulirati ob širitvi Evropske unije leta 1995 z nakupovanjem kmetijskih proizvodov, za katere je veljala uvozna dajatev, nižja od tiste v Skupnosti, pred tem datumom, da bi jih zatem prodali v razširjeni Skupnosti.

110 Vendar zgoraj navedeno še ne daje vnaprejšnjega odgovora na vprašanje, ali bi se lahko tudi za višjo dajatev štelo, da je sorazmerna glede na zasledovani cilj.

111 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v nasprotju z mnenjem Republike Poljske cilj, ki ga skuša doseči Komisija s sporno dajatvijo, ni le preprečevanje oblikovanja zalog zadevnih proizvodov v špekulativne namene, ki izhajajo iz trgovine, temveč preprosto preprečevanje nastanka presežnih zalog, torej zalog, ki niso del običajnih rezerv v novih državah članicah. To jasno izhaja iz uvodne izjave 3 Uredbe št. 1972/2003. V tej uvodni izjavi je namreč navedeno, da kljub temu da preusmeritve trgovinskih tokov, ki utegnejo povzročiti motnje tržnih ureditev, pogosto vključujejo umetni pretok proizvodov, zaradi širitve, lahko presežne zaloge, ki naj bi jih preprečevali ukrepi iz Uredbe št. 1972/2003, nastanejo tudi v okviru nacionalne proizvodnje.

112 Treba je tudi poudariti, da je pristop Komisije v skladu z zamislijo avtorjev Akta o pristopu, ker morajo biti presežne zaloge odpravljene na stroške novih držav članic. Iz točke 4, prvi in drugi odstavek, Priloge IV k Aktu o pristopu namreč jasno izhaja, da presežne zaloge, ki so nastale na podlagi nacionalne proizvodnje v novih državah članicah, povzročajo motnje skupne ureditve kmetijskih trgov. Avtorji Akta o pristopu niso nikakor omejili zgoraj navedene obveznosti le na zaloge, ki imajo izvor v trgovini.

113 Glede na navedeno je treba analizirati, ali je Republiki Poljski uspelo dokazati, da določitev zneska sporne dajatve glede na uvozno dajatev *erga omnes*, ki je veljala 1. maja 2004, očitno presega tisto, kar je potrebno za preprečitev oblikovanja presežnih zalog ne glede na njihov izvor.

114 V zvezi s tem, prvič, Republika Poljska navaja, da dajatev, katere znesek se določi glede na dajatev, ki ustreza razliki stopenj med poljskimi uvoznimi dajatvami in uvoznimi dajatvami Skupnosti, ki so veljale 30. aprila 2004, zadostuje, da bi se izognili nevarnosti oblikovanja presežnih zalog. Vendar če je takšna dajatev lahko koristna za preprečitev oblikovanja presežnih zalog iz uvoza, je vse prej kot očitno, da zadošča tudi za preprečitev oblikovanja presežnih zalog iz nacionalne proizvodnje.

115 Če bi namreč za uvoz zadevnih proizvodov pred 1. majem 2004 veljala poljska uvozna dajatev, ki bi bila enakovredna ali celo višja od uvoznih dajatev Skupnosti, ali pa če bi bila razlika med njihovo ceno na Poljskem in njihovo ceno v Skupnosti tolikšna, da je dajatev, ki ustreza razliki med uvoznimi dajatvami Skupnosti in poljskimi uvoznimi dajatvami, ne bi mogla nadomestiti, določitev zneska sporne dajatve glede na dajatev, ki ustreza tej razliki, ne bi imela nikakršnega odvračilnega učinka v zvezi z oblikovanjem presežnih zalog iz nacionalne proizvodnje, kot je to Republika Poljska sama priznala med obravnavo. Vendar bi takšne zaloge lahko oblikovali subjekti iz novih držav članic zaradi širitve Evropske unije 1. maja 2004, zlasti če bi bile cene zadevnih proizvodov pred tem datumom višje v Skupnosti kot pa na Poljskem, oziroma če bi za njihovo proizvodnjo v Skupnosti za določitev skupne proizvodnje veljale omejitve, ki bi bile določene v okviru skupne kmetijske politike.

116 Te presežne zaloge, ki so posledica nacionalne proizvodnje in za katere naj se ne bi odmerila nobena dajatev, bi lahko povzročale motnje trga Skupnosti od 1. maja 2004. Poleg tega bi Republika Poljska na podlagi poglavja 4 Priloge IV k Aktu o pristopu morala odpraviti te zaloge in tako poljski subjekti ne bi bili nujno v ugodnejšem položaju, če ne bi bilo sporne dajatve za presežne zaloge zadevnih proizvodov, medtem

ko bi bila Republika Poljska ob prihodek iz naslova navedene dajatve in bi morala sama financirati njihovo odpravo.

117 Drugič, Republika Poljska tudi navaja v zvezi z zadevnimi proizvodi, da oblikovanje presežnih zalog, ki so posledica nacionalne proizvodnje, ni mogoče, ker je njihov proizvodni cikel dolg in v šestih mesecih od sprejetja Uredbe št. 735/2004 do datuma pristopa ne bilo mogoče proizvesti več za oblikovanje presežnih zalog.

118 Vendar pa je treba, ne da bi bilo treba odločati o utemeljenosti zadnje trditve, opozoriti, da Republika Poljska ni dokazala, da presežnih zalog ne bi bilo mogoče oblikovati pred sprejetjem Uredbe št. 735/2004. V zvezi s kmetijskimi proizvodi, katerih cena je v novih državah članicah nižja od cene v Skupnosti, imajo subjekti s sedežem v navedenih državah očiten interes, da so od trenutka, ko so menili, da je verjetno, da bo prišlo do širitve 1. maja 2004, do česar je lahko prišlo že v kmetijskem letu pred širitvijo ali celo pred tem, omejili prodajo v svojih državah izvora za oblikovanje zalog, ki bi jih nato sprostili na razširjeni Skupnostni trg.

119 Zgoraj navedeni subjekti imajo tudi interes, da svojo proizvodnjo usmerijo v proizvode, katerih cenovna razlika je največja, kot tudi v tiste, ki so najprimernejši za hrambo, na škodo zadevnih proizvodov, katerih cena v Skupnosti in nacionalna cena sta si najbolj podobni. Tudi zadnji ukrep bi lahko zaradi povečanja razpoložljivih proizvodnih kapacitet pred širitvijo povzročil nenormalno količino zalog zadevnih proizvodov.

120 Nazadnje je treba poudariti, da člen 4(2) Uredbe št. 1972/2003 prepušča državam članicam široko diskrecijo pri opredelitvi, ali so zaloge zadevnih proizvodov na njihovih

ozemljih nastale zaradi dejavnosti, ki je posledica normalnega vedenja na trgu, kar jim omogoča, da jih v tem primeru ne označijo kot „presežne zaloge“. To omogoča, da se obdavčenje imetnikov teh zalog omeji le na primere, v katerih nastanek zalog pomeni nevarnost povzročanja motnje na trgih, in krepi sorazmernost ukrepa, ki ga določa člen 4(3) Uredbe št. 1972/2003 glede na postavljeni cilj.

121 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da Republika Poljska ni uspela dokazati očitne neprimernosti in nesorazmernosti določitve zneska sporne dajatve glede na uvozno dajatev *erga omnes*, ki velja 1. maja 2004 glede na zasledovani cilj. Tako je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo

– Trditve strank

122 Republika Poljska poudarja, da naj bi bile ob širitvi Evropske unije leta 1995 takratne nove države članice obravnavane drugače kot ona. Poudarja namreč, da drugače kot takratni prehodni ukrepi znesek sporne dajatve, ki je veljala za imetnike presežnih zalog zadevnih proizvodov, ki so bili v prostem prometu 1. maja 2004, presega tistega, ki ustreza razliki med carinami Skupnosti in poljsko carino na dan 30. april 2004. Tako meni, da je bilo s sprejetjem ukrepa iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003 kršeno načelo prepovedi diskriminacije.

123 Republika Poljska namreč meni, da bi naložitev dajatve, katere namen je odpraviti neupravičene prednosti, ki bi za subjekte iz novih držav članic lahko bili povezani s posedovanjem presežnih zalog, in te subjekte postaviti v enak položaj, kot so ga imeli subjekti s sedežem v Evropski uniji pred 1. majem 2004, opravičevala različno obravnavanje teh dveh vrst subjektov. Eden takšnih položajev naj bi bil tisti iz zgoraj v točki 89 navedene sodbe Weidacher. Nasprotno pa naj bi sporna dajatev postavila poljske subjekte v položaj, ki je manj ugoden od položaja, v katerem so bili subjekti s sedežem v Evropski uniji pred 1. majem 2004, ne da bi to bilo utemeljeno.

124 Po mnenju Republike Poljske naj Komisija ne bi mogla upravičiti tovrstne diskriminacije z dejavniki, kot so velikost zadevnega trga, razlika med cenami zadevnih proizvodov na teh trgih ali raven izvoznih nadomestil, saj če bi Komisija dejansko upoštevala te dejavnike ob določitvi zneska sporne dajatve, bi se ta moral razlikovati od ene nove države članice do druge. Vendar pa naj bi bil, drugače kot glede prehodnih ukrepov, ki so bili sprejeti ob širitvi Evropske unije leta 1995, znesek sporne dajatve enak za vse subjekte iz novih držav članic.

125 Nazadnje, po mnenju Republike Poljske ni upoštevno, da imajo v skladu s členom 4(2) Uredbe št. 1972/2003 nove države članice veliko svobode pri opredelitvi, ali je do zalog prišlo zaradi dejavnosti, ki je posledica normalnega vedenja na trgu, ali pa tudi zaradi špekulativnih dejavnosti, saj se ta tožbeni razlog nanaša na znesek sporne dajatve, ki velja za imetnike presežnih zalog.

126 Komisija zavrača te trditve.

– Presoja Sodišča prve stopnje

127 V okviru tega tožbenega razloga Republika Poljska opozarja, da različno obravnavanje poljskih subjektov in subjektov s sedežem v Evropske unije pred 1. majem 2004 pomeni diskriminacijo na podlagi državljanstva.

128 V zvezi s tem je treba opozoriti, da načelo prepovedi diskriminacije med proizvajalci ali potrošniki Skupnosti, ki ga za področje skupne ureditve kmetijskih trgov določa člen 34(2), drugi pododstavek, ES, prepoveduje različno obravnavanje primerljivih položajev in enako obravnavanje različnih položajev, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno. Ukrepi v okviru skupne ureditve trgov se smejo torej glede na regije in druge dejavnike proizvodnje ali potrošnje razlikovati samo na podlagi objektivnih meril, ki zagotavljajo uravnoteženo porazdelitev prednosti in negativnih posledic med zadevne osebe, ne da bi razlikovali glede na ozemlje držav članic (sodba Sodišča z dne 20. septembra 1988 v zadevi Španija proti Svetu, 203/86, Recueil, str. 4563, točka 25).

129 Vendar pa je bil položaj kmetijstva v novih državah članicah bistveno drugačen od obstoječega položaja v starih državah članicah (zgoraj v točki 9 navedena sodba Poljska proti Svetu, točka 87). Za ti kategoriji subjektov so pred širitvijo Evropske unije 2004 veljale namreč različne določbe, kvote in mehanizmi podpore proizvodnji. Poleg tega institucije Skupnosti, medtem ko so lahko preprečevale oblikovanje presežnih zalog v Skupnosti z ukrepi, ki so del skupne ureditve kmetijskih trgov, niso mogle preprečiti oblikovanja presežnih zalog na ozemlju prihodnjih držav članic. Zato točka 4, od prvega do četrtega odstavka, Priloge IV k Aktu o pristopu določa, da so nove države članice dolžne na svoje stroške odpraviti presežne zaloge, ne da bi bila hkrati določena vzporedna obveznost, ki bi veljala za stare države članice, kar je Republika Poljska sprejela ob podpisu navedenega akta.

130 Tako je treba ugotoviti, da položaja poljskih subjektov in položaja subjektov sedežem v Skupnosti pred 1. majem 2004 ni mogoče obravnavati kot primerljiva.

131 Na drugem mestu, Republika Poljska opozarja, da je bila obravnavana drugače, kot pa so bile obravnavane države, ki so pristopile k Evropski uniji leta 1995.

132 V zvezi s tem zadostuje opozorilo, da morajo biti prehodni ukrepi, ki se sprejmejo na kmetijskem področju ob vsaki širitvi Evropske unije, prilagojeni konkretnim nevarnostim motenj na kmetijskih trgih, ki jih ta širitev lahko povzroči. Tako institucije niso dolžne uporabiti enakovrednih prehodnih ukrepov v okviru dveh zaporednih širitev.

133 V obravnavanem primeru je Komisija med razlikami, ki so obstajale med širitvami Evropske unije leta 1995 in 2004, lahko upoštevala dejstvo, da je bil cilj izogniti se motnjam na trgih Skupnosti zaradi kopičenja presežnih zalog težje dosegljiv leta 2004 zaradi velikosti trgov novih držav članic leta 2004 in njihovih veliko večjih proizvodnih zmogljivosti, kar je Komisija navedla v svojih vlogah, ne da bi ji Republika Poljska to oporekala. Poleg tega so bile večje tudi razlike med cenami v Skupnosti in v novih državah članicah. Ob skupnem obravnavanju teh dveh elementov je bila nevarnost destabilizacije kmetijskih trgov mnogo večja in je s tem opravičevala sprejetje strožjih prehodnih ukrepov.

134 V zvezi s tem Republika Poljska navaja, da če bi Komisija dejansko upoštevala te dejavnike za določitev zneska sporne dajatve, bi ta moral biti različen glede na vsako novo državo članico. Vendar je očitno, da so se okoliščine vsake države članice upoštevale ob določitvi proizvodov, za katere velja sporna dajatev, saj je, kot to izhaja iz člena 4(5) Uredbe št. 1972/2003, naveden seznam različen za vsako novo državo članico, kar izpodbije trditev Republike Poljske.

135 Posledično je treba ugotoviti, da Republiki Poljski ni uspelo dokazati obstoja kršitve načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo. Ta tožbeni razlog je treba torej zavrniti.

136 Glede na zgoraj navedeno je treba predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem določa, da za sedem kategorij kmetijskih proizvodov poljskega izvora velja ukrep iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003, zavrniti.

Tretji del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je bilo sedem proizvodov dodanih na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003

Trditve strank

137 Republika Poljska najprej navaja, da je temeljni cilj prehodnih ukrepov, ki se lahko sprejmejo na podlagi člena 41 Akta o pristopu, da se prepreči kopičenje presežnih zalog v novih državah članicah in motnje na različnih kmetijskih trgih, ki jih to povzroči. Ti prehodni ukrepi bi torej tem državam morali olajšati izpolnitev obveznosti, da odpravijo te presežne zaloge, ki je določena v točki 4 Priloge IV k Aktu o pristopu.

138 Vendar naj bi po mnenju Republike Poljske obveznost odprave presežnih zalog veljala le za proizvode, katerih količina na nacionalni ravni presega količine, ki jih je mogoče šteti za običajni prenos zalog. Če je torej treba opredeliti zaloge zadevnih proizvodov, ki jih imajo posamezni subjekti, da bi se ugotovil obstoj presežnih zalog v novih državah članicah, se mora ta ugotovitev nanašati na nacionalno raven na dan pristopa. Zato bi, če zaloge določenega proizvoda na nacionalni ravni ne presegajo običajne vrednosti, obveznost, da se odpravijo in da se obdavčijo njihovi imetniki, postala brezpredmetna,

ker ni grožnje, da bo prišlo do motnje v menjavi kmetijskih proizvodov zaradi pristopa, kajti velike količine zadevnega proizvoda enega imetnika so izravnane s tem, da drugi subjekti nimajo teh proizvodov.

139 Vendar Republika Poljska opozarja, da 1. maja 2004 na nacionalni ravni niso bile ugotovljene presežne zaloge proizvodov, ki so uvrščeni na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, niti glede zadevnih proizvodov, ki so bili dodani z Uredbo št. 735/2004. Nanašal naj bi se celo na proizvode, katerih poljska proizvodnja je bila v letu 2003 nižja od običajne. Zato Republika Poljska meni, da naj bi Komisija s sprejetjem člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 presegla pristojnost, ki jo ima na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu, in da je vzpostavila ukrep, ki ni sorazmeren glede na zasledovani cilj, to je preprečitev oblikovanja presežnih zalog proizvodov za špekulativne namene.

140 Republika Poljska navaja tudi, da bi lahko bil namen spornega ukrepa preprečiti, da bi gospodarski subjekt s sedežem na Poljskem pridobil neupravičeno gospodarsko prednost v razmerju do subjektov s sedežem v Skupnosti pred 1. majem 2004, če ni tveganja, da bo prišlo do motenj v menjavi kmetijskih proizvodov, ker ni presežnih zalog v novih državah članicah, merjenih na nacionalni ravni v navedenih državah. Vendar naj ta možnost ne bi bila zapisana v preambuli k Uredbi št. 1972/2003 in naj ne bi bila v skladu s členom 41 Akta o pristopu. Razen tega naj ne bi preprečila nesorazmernosti tega ukrepa, ker se ne omejuje na nevtralizacijo neupravičenih prednosti, ki izhajajo iz razlike v carinah Skupnosti in novih držav članic, od katere bi imeli koristi tisti poljski subjekti, ki imajo presežne zaloge navedenih proizvodov, temveč jih kaznuje, ker določa, da zanje velja sporna dajatev.

141 Nazadnje, Republika Poljska navaja, da je glavni razlog za hrambo kmetijskih izdelkov v špekulativne namene njihov uvoz, ki je povezan z razliko med carinami Skupnosti in nacionalnimi carinami, ki veljajo v novih državah članicah. Vendar pa naj bi bila

posledica dejstva, da so bili zadevni proizvodi dodani na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, ta, da bi bila za imetnike teh proizvodov odmerjena uvozna dajatev *erga omnes*, ki je veljala 1. maja 2004, medtem ko so bile za določene proizvode že določene uvozne dajatve na Poljskem, ki so veljale 30. aprila 2004 in niso bile nižje od uvoznih dajatev Skupnosti v veljavi na ta dan.

142 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

Presoja Sodišča prve stopnje

143 Republika Poljska izpodbija zakonitost spremembe seznama proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, kar utemeljuje s številnimi trditvami, ki jih je treba analizirati po vrsti.

144 Na prvem mestu Republika Poljska navaja, da je temeljni cilj prehodnih ukrepov, ki se lahko sprejmejo na podlagi člena 41 Akta o pristopu, preprečitev kopičenja presežnih zalog, katerih obstoj je treba opredeliti na nacionalni ravni, tako da če v eni državi članici zaloge nekega proizvoda na nacionalni ravni ne presegajo običajne vrednosti, ni treba, da bi jih subjekti, ki so samostojno oblikovali zaloge v številu, ki presega običajno raven, odpravili, ker ni grožnje, da bo prišlo do motenj v menjavi. V takšnih okoliščinah naj bi bilo dodajanje zadevnih proizvodov na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 nezakonito, ker se nanaša na proizvode, za katere presežne zaloge niso bile ugotovljene na nacionalni ravni, in celo na določene proizvode, katerih poljska proizvodnja je bila v letu 2003 nižja od običajne.

145 Sodišče prve stopnje meni, da teza Republike Poljske temelji na napačni razlagi točke 4 Priloge IV k Aktu o pristopu in da jo je treba zavrniti.

146 Odstavek 2 te točke, v skladu s katerim je treba vse zaloge proizvodov, zasebne in javne, ki so na dan pristopa v prostem prometu na ozemlju novih držav članic in presegajo količino, ki jo je mogoče upoštevati kot običajni prenos zalog, odpraviti na stroške novih držav članic, namreč na isti način določa, da je treba odpraviti presežne zaloge ne glede na to, ali so opredeljene za vsak posamezni subjekt ali za vse subjekte skupaj na nacionalni ravni.

147 Poleg tega sta tako preprečevanje oblikovanja zalog v špekulativne namene kot tudi nevtralizacija ekonomskih prednosti subjektov, ki so ustvarili presežne zaloge po nizki ceni, lahko utemeljen razlog, da Komisija sprejme ukrep na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu (glej točko 101 zgoraj). Iz tega sledi, da so med prehodnimi ukrepi, ki jih Komisija lahko sprejme na podlagi navedene določbe, tisti, katerih namen je preprečiti, da posamezni subjekti s sedežem v novih državah članicah ne bi oblikovali presežnih zalog zadevnih proizvodov pred 1. majem 2004 z namenom, da bi po tem datumu z njimi trgovali po višjih cenah.

148 Prav tako je treba poudariti, da je Sodišče v zgoraj v točki 89 navedeni sodbi Weidacher menilo, da je bilo zadevno obdavčenje presežnih zalog sorazmerno in v skladu s cilji, določenimi v Aktu o pristopu. Ta dajatev je bila odmerjena posameznemu subjektu iz takratne nove države članice, ker je razpolagal s presežnimi zalogami, ne da bi bile ugotovljene presežne zaloge na nacionalni ravni te države.

149 Razen tega je treba opozoriti, da je bil cilj Uredbe št. 1972/2003 prav ta, da se prepreči oblikovanje presežnih zalog, kot je bilo poudarjeno v točki 111 zgoraj. Zato Komisija navaja, ne da bi ji Republika Poljska glede tega nasprotovala, da je pri določitvi kategorij

proizvodov, v zvezi s katerimi bi lahko prišlo do oblikovanja zalog v špekulativne namene, upoštevala statistične podatke, ki jih je posredovala Republika Poljska sama. V teh okoliščinah se Komisiji ne bi moglo očitati, da za določene zadevne proizvode presežne zaloge na nacionalni ravni 1. maja 2004 niso bile ugotovljene. Ta okoliščina bi se namreč lahko pripisala odvračilnemu učinku uredbe same.

150 Nazadnje je treba opozoriti, da bi pogojevanje obdavčenja presežnih zalog zadevnih proizvodov, ki jih imajo posamezni subjekti, z ugotovitvijo obstoja takšnih zalog na nacionalni ravni povzročilo, da posledice oblikovanja presežnih zalog za subjekte s sedežem v novih državah članicah ne bi bile niti poštene niti predvidljive.

151 Takšen položaj bi namreč lahko spodbujal določene subjekte, ki imajo sedež v novih državah članicah, da bi oblikovali dodatne zaloge zadevnih proizvodov pred 1. majem 2004 z namenom, da bi jih sprostili na trg Skupnosti po tem datumu v upanju, da zaloge na nacionalni ravni ne presegajo njihove običajne količine. V takšnem primeru bi bili ti subjekti 1. maja 2004 v ugodnejšem položaju kot pa subjekti s sedežem v isti državi članici, ki ne bi oblikovali dodatnih zalog zadevnih proizvodov v špekulativne namene in bi prispevali k uresničitvi ciljev iz Uredbe št. 1972/2003 ter k uresničitvi ciljev iz točke 4 Priloge IV k Aktu o pristopu, kar se ne more dopustiti.

152 Poleg tega, če bi bilo treba ugotoviti obstoj presežnih zalog zadevnih proizvodov na nacionalni ravni 1. maja 2004, subjekti s sedežem v novih državah članicah, ki so oblikovali dodatne zaloge navedenih proizvodov, pred tem datumom ne bi mogli vedeti, ali zanje velja sporna dajatev, katere znesek bi lahko bil znaten. To bi vneslo negotovost ne le v gospodarsko načrtovanje, temveč tudi na vse trge, ki so v zvezi z zadevnimi proizvodi, ker bi se cene lahko močno spreminjale, kajti za en del proizvodnje bi se lahko, glede na okoliščine primera, odmerila posebna dajatev.

153 Na drugem mestu Republika Poljska navaja, da je naložitev sporne dajatve za proizvode iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003, nesorazmerna, saj se ne omejuje na nevtralizacijo neupravičenih prednosti, ki izhajajo iz razlike v carinah Skupnosti in novih držav članic, od katere imajo koristi tisti poljski subjekti, ki imajo presežne zaloge navedenih proizvodov, temveč jih kaznuje, ker določi, da zanje velja sporna dajatev.

154 Za zavrnitev te trditve zadostuje opozorilo, da nevtralizacija teh prednosti ni edini upravičeni cilj ukrepov, ki so uvedeni z Uredbo št. 1972/2003. Druga upravičena cilja sta preprečitev oblikovanja presežnih zalog in tega, da bi subjekti iz novih držav članic oblikovali zaloge po nizki ceni z namenom, da bi po širitvi z njimi trgovali po višji ceni.

155 Razen tega, ker se trditev Republike Poljske po vsebini zopet nanaša na kršitev načela prepovedi diskriminacije, je treba napotiti na točke od 127 do 136 te sodbe.

156 Na tretjem mestu Republika Poljska navaja, da naj bi bil glavni razlog za hrambo kmetijskih izdelkov v špekulativne namene njihov uvoz, ki je povezan z razliko med carinami Skupnosti petnajsterice in carinami, ki veljajo v novih državah članicah, in v zvezi s tem opozarja, da naj bi na podlagi člena 4(5), osma alinea, Uredbe 1972/2003, kakor je bila spremenjena, za določene proizvode veljala sporna dajatev, čeprav naj poljske uvozne dajatve, ki so v veljavi 30. aprila 2004, ne bi bile nižje od uvoznih dajatev Skupnosti.

157 Te trditve ni mogoče sprejeti.

158 Treba je namreč poudariti, da Republika Poljska ni podala nobenega razloga, na podlagi katerega bi bilo mogoče sklepati, da bi bil glavni razlog za špekulativno hrambo kmetijskih proizvodov morebitna razlika med uvoznimi dajatvami Skupnosti petnajsterice in uvoznimi dajatvami novih držav članic.

159 V vsakem primeru, tudi če bi bila ta trditev pravilna, pa cilj ukrepov, ki jih določa Uredba št. 1972/2003, ni samo preprečitev oblikovanja zalog v špekulativne namene, ki izhajajo bodisi iz razlik med uvoznimi dajatvami, ki veljajo za isti proizvod v Skupnosti in v novih državah članicah, bodisi iz obstoja uvoznih kvot v teh državah brez uvoznih dajatev, temveč tudi preprečitev oblikovanja presežnih zalog iz nacionalne proizvodnje (glej točke od 111 do 116 zgoraj). Ta zadnji cilj, ki izhaja neposredno iz točke 4 Priloge IV k Aktu o pristopu, naj ne bi bil popolnoma uresničen, če bi člen 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 določitev sporne dajatev omejil na proizvode, za katere so bile poljske uvozne dajatve nižje od uvoznih dajatev Skupnosti, kot je bilo opozorjeno zgoraj v točkah 114 in 115.

160 Glede na zgoraj navedeno je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Prvi del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je določeno, da za sedem dodatnih proizvodov veljajo ukrepi iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003

161 Treba je opozoriti, da točka 5 Priloge IV k Aktu o pristopu določa:

„[…] Uredbi […] št. 2913/92 in (EGS) št. 2454/93 se za nove države članice uporabljata ob upoštevanju naslednjih posebnih določb:

1. Ne glede na člen 20 Uredbe […] št. 2913/92 je blago, ki je na dan pristopa v razširjeni Skupnosti v začasni hrambi ali v carinski rabi in v postopkih iz členov 4(15)(b) in od (16)(b) do (g) te uredbe, ali ki se prevaža v razširjeni Skupnosti po opravljenih izvoznih formalnostih, ob vnosu v prosti promet oproščeno carin in drugih carinskih ukrepov, pod pogojem, da se predloži eno izmed naslednjih dokazil […]“

162 Treba je opozoriti, da se člen 3 Uredbe št. 1972/2003 uporablja prav z odstopanjem od zgoraj navedene določbe ter od členov 20 in 214 Uredbe št. 2913/92.

163 Tako se na podlagi člena 3(2) Uredbe št. 1972/2003 za proizvode iz člena 4(5) navedene uredbe, ki so bili v prosti promet sproščeni pred 1. majem 2004 v Skupnosti petnajsterice ali novi držav članic in so bili 1. maja 2004 v začasnem skladiščenju ali v eni od carinskih obravnav ali postopkov iz člena 4(15)(b) in (16), od (b) do (g), Uredbe (EGS) št. 2913/92 v razširjeni Skupnosti ali se po opravljenih izvoznih formalnostih prevažajo po razširjeni Skupnosti, odmeri stopnja uvozne dajatve *erga omnes*, ki je veljala na dan sprostitve v prosti promet. Vendar se zgoraj navedeno ne uporablja za proizvode, izvožene iz Skupnosti petnajsterice, če uvoznik predloži dokaze, da za proizvode države izvoza ni bilo zahtevano nobeno izvozno nadomestilo.

164 Razen tega se na podlagi odstavka 3 obravnavanega člena proizvodi iz člena 4(5), ki prihajajo iz tretjih držav in so bili 1. maja 2004 v novi državi članici v postopku aktivnega plemenitenja iz člena 4(16)(d) ali postopku začasnega uvoza iz člena 4(16)(f) Uredbe št. 2913/92 in so se na ta datum ali po njem sprostili v prosti promet, obdavčijo z uvozno dajatvijo, ki je veljala ob sprostitvi proizvodov iz tretjih držav v prosti promet.

165 Treba je poudariti, da po eni strani carinsko dovoljena raba ali uporaba iz člena 4(15)(b) Uredbe št. 2913/92 pomeni vnos blaga v prosto cono ali prosto skladišče, po drugi strani pa, da so carinski postopki iz člena 4(16), od (b) do (g), Uredbe št. 2913/92 v naslednjem vrstnem redu: tranzit, carinsko skladiščenje, aktivno oplemenitenje, predelava pod carinskim nadzorom, začasni uvoz in pasivno oplemenitenje.

166 Na podlagi člena 166(a) Uredbe št. 2913/92 so proste cone in prosta skladišča zlasti deli carinskega območja Skupnosti ali prostori na tem območju, ločeni od preostalega dela tega območja, na katerih se Neskupnostno blago za uporabo uvoznih dajatev in ukrepov trgovinske politike pri uvozu obravnava, kot da ni na carinskem območju Skupnosti, če se ne sprosti v prosti promet, ali da v drug carinski postopek, ali uporabi oziroma porabi pod drugimi pogoji, kot so tisti, ki so predvideni v carinski zakonodaji.

167 V skladu s členom 91 Uredbe št. 2913/92 zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti:

„a) neskupnostnega blaga, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih ali drugih dajatev ali ukrepom trgovinske politike;

b) skupnostnega blaga, za katero velja ukrep Skupnosti, ki vključuje izvoz tega blaga v tretje države, in za katero so že bile opravljene ustrezne izvozne carinske formalnosti“.

168 Na podlagi člena 98 Uredbe 2913/92 postopek carinskega skladiščenja omogoča skladiščenje v carinskem skladišču po eni strani za Neskupnostno blago, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih dajatev ali ukrepom trgovinske politike in po drugi strani za Skupnostno blago, kadar zakonodaja Skupnosti, ki ureja posebna področja, predvideva, da je vnos tega blaga v carinsko skladišče povezan z izvajanjem ukrepov, ki so običajno vezani na izvoz takega blaga.

169 Na podlagi člena 114(a) iste uredbe postopek aktivnega oplemenitenja omogoča, da na carinskem območju Skupnosti v eni ali več operacijah oplemenitenja uporablja Neskupnostno blago, namenjeno za ponovni izvoz s carinskega območja Skupnosti v obliki pridobljenih proizvodov, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih dajatev ali ukrepom trgovinske politike.

170 V skladu s členom 130 Uredbe št. 2913/92 postopek predelave pod carinskim nadzorom omogoča uporabo Neskupnostnega blaga na carinskem območju Skupnosti v operacijah, ki spremenijo njegovo naravo ali stanje, ne da bi zanj veljale uvozne dajatve ali ukrepi trgovinske politike, in omogoča sprostitev proizvodov, pridobljenih v takih operacijah, v prosti promet po zanje veljavni stopnji uvozne dajatve.

171 Na podlagi člena 137 Uredbe št. 2913/92 postopek začasnega uvoza omogoča, da se Neskupnostno blago, ki je namenjeno za ponovni izvoz in ni doživelo nobene spremembe, razen običajnega razvrednotenja zaradi uporabe, uporablja na carinskem območju Skupnosti s popolno ali delno oprostitvijo uvoznih dajatev in ne da bi bilo predmet ukrepov trgovinske politike.

172 V skladu s členom 145(1) Uredbe 2913/92 postopek pasivnega oplemenitenja omogoča, da se Skupnostno blago začasno izvozi s carinskega območja Skupnosti, zato da se na

njem izvedejo operacije oplemenitenja in da se izdelki, nastali v takih operacijah, sprostijo v prosti promet s popolno ali delno oprostitvijo uvoznih dajatev.

173 Iz zgornjih točk izhaja, da se carinsko dovoljena raba ali uporaba in carinski postopki, navedeni v členu 3 Uredbe št. 1972/2003, nanašajo zlasti na položaj, ko blago prečka meje Skupnosti, ne da bi zato morale biti plačane ustrezne carine, bodisi ker namembni kraj še ni določen bodisi ker so namenjene Neskupnostnemu trgu. Za to blago, ki je 1. maja 2004 pridobilo status Skupnostnega blaga, kot tudi za blago, ki se prevaža v razširjeni Skupnosti po opravljenih izvoznih formalnostih, je na podlagi ukrepa iz člena 3 Uredbe 1972/2003 odmeri uvozna dajatev *erga omnes*, ki je veljala na dan sprostitve v prosti promet.

Prvi tožbeni razlog: kršitev načela prostega pretoka blaga

– Trditve strank

174 Republika Poljska meni, da naj bi šlo pri dajatvah, uvedenih s členom 3(2) Uredbe št. 1972/2003, za carine, kot naj bi to označevalo samo dejstvo, da jih obračunavajo carinski organi v okviru carinskih postopkov za proizvode, za katere velja odložni postopek ob prečkanju mej Skupnosti. Takšno naravo naj bi potrjevalo tudi, prvič, dejstvo, da navedeni ukrepi v skladu z besedilom odstavka 1 zadevne določbe pomenijo odstop od določb Akta o pristopu, v katerem je predvidena sprostitev tistih proizvodov, ki se uvozijo brez plačila carin, v prosti promet, in, drugič, utemeljitev podobne določbe, to je člena 5 Uredbe Komisije (ES) št. 60/2004 z dne 14. januarja 2004 o prehodnih ukrepih v sektorju sladkorja zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške (UL L 9, str. 8), kot jo je predstavila

Komisija v uvodni izjavi 6 te uredbe, in, tretjič, z dejstvom, da člen 3(2) Uredbe št. 1972/2003 izrecno določa, da se „za proizvode […] odmeri stopnja uvozne dajatve *erga omnes*“.

175 Republika Poljska opozarja, da so na podlagi člena 25 ES carine pri uvozu ter vse dajatve z enakim učinkom – ki so jih uvedle države članice ali institucije Skupnosti – prepovedane med državami članicami, ne da bi jih bilo mogoče upravičiti z njihovim ciljem.

176 Glede na to, da je ta prepoved absolutna, je Sodišče ugotovilo, da bi morale biti pristojnosti, ki so podeljene institucijam Skupnosti na področju skupne kmetijske politike, v vsakem primeru takoj po koncu prehodnega obdobja uporabljene za izključitev vsakršnega ukrepa, ki bi posegal v odpravo carin in količinskih omejitev ali dajatev ali ukrepov z enakim učinkom med državami članicami (sodba Sodišča z dne 20. aprila 1978 v združenih zadevah Les Commissionnaires Réunis in Les Fils de Henri Ramel, 80/77 in 81/77, Recueil, str. 927, točka 35). Enako bi morala biti tudi vsakršna izjema od navedene prepovedi jasno določena in treba bi jo bilo razlagati ozko (zgoraj navedena sodba Les Commissionnaires réunis in Les Fils de Henri Ramel, točka 24). Še zlasti bi morala biti odstopanja od načela prostega pretoka blaga, ki so bila uvedena s pristopnimi pogodbami, določena jasno in brez dvoumnosti, razlagati pa bi jih bilo treba ozko (sodba Sodišča z dne 3. decembra 1998 v zadevi KappAhl, C-233/97, Recueil, str. I-8069, točki 18 in 21).

177 Tako Republika Poljska meni, da Komisija ne more upravičiti uvedenih dajatev s potrebo, da se izogne posledicam ukrepov, ki se nanašajo na presežne zaloge, na katere se nanaša člen 4 Uredbe št. 1972/2003. Poleg tega Republika Poljska navaja, da je namen zadnjega ukrepa izogniti se špekulativnim ravnanjem, in opozarja, da med uvedenimi carinami in tovrstnimi ravnanji ni nobene povezave.

178 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

– Presoja Sodišča prve stopnje

179 Teze Republike Poljske ni mogoče sprejeti. V nasprotju s trditvami Republike Poljske naložitev dajatve, ki jo določa člen 3 Uredbe št. 1972/2003, ni v nasprotju s prepovedjo carin ter vseh dajatev z enakim učinkom, ki jo določa člen 25 ES, ker navedena dajatev ni pristojbina, ki jo enostransko določi država članica, temveč ukrep Skupnosti, sprejet začasno za preprečitev določenih težav na področju skupne kmetijske politike, ki so posledica pristopa desetih novih držav k Evropski uniji (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 25. maja 1978 v zadevi Racke, 136/77, Recueil, str. 1245, točka 7).

180 Poleg tega je treba opozoriti, da je Komisija sprejela Uredbo št. 1972/2003 in s tem člen 3 te uredbe na podlagi določbe, ki ji omogoča sprejeti prehodne ukrepe, ki so potrebni za olajšanje prehoda z obstoječe ureditve v novih državah članicah na ureditev, ki izhaja iz uporabe skupne kmetijske politike, in sicer na podlagi člena 41 Akta o pristopu. Ti prehodni ukrepi lahko pomenijo prav odstopanja od pravil, kot je člen 25 ES, ki bi se sicer uporabila v določenem pravnem položaju. Tako se mora preizkus Sodišča prve stopnje nanašati le na vprašanje, ali so ukrepi iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 sestavni del prehodnih ukrepov, ki se lahko sprejmejo na podlagi te določbe Akta o pristopu. Če je namreč tako, tega sistema načeloma ni mogoče obravnavati kot kršitev tistih določb Pogodbe in Akta o pristopu, ki se nanašajo na prepoved carin (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 20. oktobra 1987 v zadevi Španija proti Svetu in Komisiji, 119/86, Recueil, str. 4121, točka 15).

181 Zato se Republika Poljska ne more uspešno sklicevati na kršitev načela prostega pretoka blaga in zlasti člena 25 ES, da bi izpodbijala zakonitosti dajatev, ki so bile uvedene s členom 3 Uredbe št. 1972/2003. Lahko bi kvečjemu navajala, da odstopanja od pravil Pogodbe, ki jih določa člen 3 navedene uredbe, presegajo pristojnosti, ki so Komisiji podeljene s členom 41 Akta o pristopu, kar uveljavlja v okviru drugega tožbenega razloga, ki ga je zato treba preizkusiti neposredno.

Drugi tožbeni razlog: nepristojnost Komisije ter kršitev členov 22 in 41 Akta o pristopu

– Trditve strank

182 Republika Poljska navaja, da je Akt o pristopu rezultat pogajanj med državami, ki so bile kandidatke za pristop k Evropski uniji, in to. Opozarja, da se v skladu z besedilom člena 22 navedenega akta „ukrepi, našteti v Prilogi IV [k Aktu o pristopu], […] uporabijo pod pogoji, ki jih določa omenjena priloga“. V skladu s členom 3(1) Uredbe št. 1972/2003 se ta določba uporablja „z odstopanjem od [točke] 5 Priloge IV k Aktu o pristopu“, kar bi pomenilo, da si Komisija prisvaja enostransko pravico do sprememb rezultatov pristopnih pogajanj, s čimer krši postopke za spremembo in zadržanje določb Akta o pristopu, ki jih določajo členi od 7 do 9 navedenega akta.

183 Republika Poljska meni, da je člen 41, prvi odstavek, Akta o pristopu lahko le podlaga za prehodne ukrepe, ki so potrebni za olajšanje prehoda v ureditev, ki izhaja iz uporabe skupne kmetijske politike pod pogoji, ki so navedeni v Aktu o pristopu. Vendar naj cilj prehodnih ukrepov iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 ne bi bil dopolnitev Akta o pristopu, temveč uvedba različnih rešitev, ki bi preprečevale sprejetje ukrepov, določenih v točki 5 Priloge IV k navedenemu aktu, in bi v njegovo škodo spremenile pogoje pristopa.

184 Po mnenju Republike Poljske Komisija ne more trditi, da je le natančneje določila vsebino Akta o pristopu, saj je z ukrepom iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 uvedeno odstopanje glede na način uporabe odložnih postopkov, ki jih določa točka 5, Priloge IV k Aktu o pristopu.

185 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

– Presoja Sodišča prve stopnje

186 Res je, da Komisija ne more spremeniti besedila Akta o pristopu zunaj normativnega okvira, ki je za ta namen določen v Pogodbi in Aktu o pristopu. Vendar je, kot Komisija upravičeno opozarja, vseeno upravičena, da na podlagi člena 41 navedenega akta sprejme vsakršen ukrep, potreben za olajšanje prehoda iz obstoječe ureditve v novih državah članicah na ureditev, ki izhaja iz uporabe skupne kmetijske politike.

187 Treba je tudi opozoriti, da je, kot izhaja iz zgoraj navedenega, sistem dajatev na presežne zaloge proizvodov, ki so bili 1. maja 2004 v prostem prometu v novih državah članicah, ki ga določa člen 4 Uredbe št. 1972/2003 in pomeni zlasti obdavčenje presežnih zalog, ki jih imajo posamezni subjekti, prehodni ukrep, ki ga lahko Komisija sprejme na podlagi člena 41, prvi odstavek, Akta o pristopu.

188 Zato se mora zadnja določba nanašati tudi na ukrepe, ki so potrebni za varstvo polnega učinka tega sistema obdavčitve, sicer cilji na trgu Skupnosti, ki jim sledi obravnavani sistem, ne bi bili uresničeni, čeprav so potrebni za olajšanje prehoda iz obstoječe ureditve v novih državah članicah na ureditev, ki izhaja iz uveljavljanja skupne kmetijske politike.

189 Tako je treba preizkusiti, ali je, kot Komisija navaja v odgovoru na prvi tožbeni razlog, to, da se za proizvode, za katere velja odložni postopek ali se prevažajo v razširjeni Skupnosti po opravljenih izvoznih formalnostih, v skladu z besedilom člena 3 Uredbe št. 1972/2003 odmeri stopnja uvozna dajatve *erga omnes*, ki velja na dan sprostitve v prosti promet, nujno za zagotovitev polnega učinka člena 4 navedene uredbe.

190 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ima Komisija široke pristojnosti, ko gre za sprejetje ukrepov na področju skupne kmetijske politike (sodbi Sodišča z dne 11. julija 1989 v zadevi Schräder HS Kraftfutter, 265/87, Recueil, str. 2237, točka 22, in z dne 11. septembra 2003 v zadevi Avstrija proti Svetu, C-445/00, Recueil, str. I-8549, točka 81). Nezakonitost člena 3 Uredbe št. 1972/2003 se lahko dokaže le, če se ugotovi, da ukrep, ki ga določa ta določba, očitno ni potreben za zagotovitev polnega učinka člena 4 navedene uredbe.

191 Kot opozarja Komisija, bi glede na to, da člen 3 Uredbe št. 1972/2003 ne določa ukrepov, subjekti s sedežem v novih državah članicah lahko umetno znižali svoje zaloge zadevnih proizvodov tako, da bi jih vključili v odložni postopek v eni ali več starih ali novih državah članicah pred 1. majem 2004. Na ta način navedeni subjekti ne bi bili zavezani k plačilu dajatve iz člena 4 Uredbe št. 1972/2003 v državi izvora, ker tam 1. maja 2004 ne bi posedovali presežnih zalog.

192 Vendar bi subjekti še naprej razpolagali s proizvodi v odložnem postopku v drugih državah članicah in bi jih lahko dali v prosti promet v razširjeni Skupnosti po 1. maju 2004, ne da bi jim bilo treba plačati sporno dajatev, zaradi česar bi člen 4 Uredbe št. 1972/2003 izgubil vsebino.

193 Treba je torej ugotoviti da so ukrepi, kakršni so tisti iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003, potrebni za ohranitev polnega učinka člena 4 navedene uredbe.

194 Ker torej Republika Poljska v okviru tega pritožbenega razloga izpodbija sâmo pristojnost Komisije, da naloži obveznost novim državam članicam, da obdavčijo proizvode v odložnem postopku, ki so bili na njihovem ozemlju 1. maja 2004, ne pa načina ali sorazmernosti te obdavčitve, je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva

– Trditve strank

195 Republika Poljska navaja, da člen 3(2) Uredbe št. 1972/2003 določa, da se uvozna dajatev *erga omnes* ne uporablja za proizvode, izvožene iz Skupnosti petnajsterice na Poljsko – če uvoznik predloži dokaze, da za proizvode države izvoza ni bilo zahtevano nobeno izvozno nadomestilo – ni pa ta izjema določena za proizvode, izvožene iz Poljske v Skupnost petnajsterice.

196 Republika Poljska dodaja, da Komisija ni uvedla podobnih diskriminatornih ukrepov ob širitvi Evropske unije leta 1995.

197 Republika Poljska meni, da te diskriminacije ne more upravičevati trditev, da je tveganje špekulacij predvsem posledica toka blaga iz Poljske v Skupnost petnajsterice, kar naj ne bi bilo z ničimer dokazano. Poleg tega, tudi če naj bi dejansko obstajala nevarnost špekulacij, ki bi bila predvsem posledica toka blaga iz Poljske, to še ne bi upravičevalo sprejetih ukrepov, saj se ti ne nanašajo le na „presežne zaloge“, temveč tudi na vse količine teh proizvodov. Če bi bila nevarnost špekulacij v tem, da bi bili poljski proizvodi vključeni v odložne postopke z namenom, da se špekulira z njihovo sprostitvijo v prosti promet v razširjeni Skupnosti, bi bila ohranitev preferencialnih carin, ki so veljale pred pristopom za proizvode, ki so bili 1. maja v odložnih carinskih postopkih, zadosten preventiven ukrep.

198 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

– Presoja Sodišča prve stopnje

199 Čeprav načelo prepovedi diskriminacije, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točkah od 128 do 130, ki ga določa člen 34(2), drugi pododstavek, ES, med kmetijskimi proizvajalci Skupnosti prepoveduje različno obravnavanje primerljivih položajev in enako obravnavanje različnih položajev, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno, pa je bil 1. maja 2004 položaj kmetijstva v novih državah članicah pomembno različen od obstoječega položaja v starih državah članicah.

200 To pomeni, da zgolj uporaba različnih norm za subjekte iz novih držav članic in za subjekte iz starih držav članic ne more povzročiti nikakršne diskriminacije.

201 Če je v obravnavanem primeru, kot to upravičeno navaja Komisija, cilj določb člena 3(2) Uredbe št. 1972/2003 v zvezi s proizvodi iz novih držav članic onemogočiti, da bi subjekti z uporabo ene od vrst odložnih postopkov umetno znižali zaloge, ki so bile nakopičene pred 1. majem 2004, da bi jih sprostili v prosti promet po tem datumu kot proizvode, za katere ne velja uvozna dajatev, imajo te določbe očitno drugačen cilj, ko gre za proizvode iz Skupnosti, za katere velja odložni postopek ali se po opravljenih izvoznih formalnostih prevažajo po razširjeni Skupnosti.

202 Ker namreč za zadnje ne velja sporna dajatev iz člena 4 Uredbe št. 1972/2003, cilj določb iz člena 3(2) navedene uredbe v zvezi s temi proizvodi ne more biti ohranitev polnega učinka zadevne dajatve.

203 Prav nasprotno, cilj določb člena 3(2) navedene uredbe je zlasti preprečiti, da bi kmetijski proizvodi, ki so bili izvoženi iz Skupnosti pred 1. majem 2004 in so bili upravičeni do izvoznih nadomestil, bili nato po izvoznih formalnostih vključeni v odložni postopek ali bi se prevažali po razširjeni Skupnosti in bi bili v prostem prometu na ozemlju Evropske unije, ne da bi bile zanje plačane dajatve, ker bi bili ti proizvodi lahko brez razloga ponovno upravičeni do izvoznih nadomestil. Ta cilj je naveden v uvodni izjavi 4 Uredbe št. 1972/2003, v skladu s katero:

„Blago, za kater[o] so bila izvozna nadomestila plačana pred 1. majem 2004, ni upravičeno do drugega nadomestila ob izvozu v tretje države po 30. aprilu 2004.“

204 Zgolj zato člen 3(2) Uredbe št. 1972/2003 določa oprostitev plačila dajatve, če subjekt predloži dokaze, da ti proizvodi predhodno niso bili upravičeni do izvoznega nadomestila.

205 Ker se oba cilja določb iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 nujno dosežeta z razlikovanjem med ureditvama, ki veljata za proizvode v odložnem postopku, ki prihajajo iz novih držav članic, in za proizvode, ki prihajajo iz Skupnosti petnajsterice, uporaba različnih ureditev za ti kategoriji proizvodov ne more biti označena za diskriminatorno.

206 Nazadnje, v zvezi s trditvijo Republike Poljske, da Komisija ni uvedla podobnih ukrepov ob širitvi Evropske unije leta 1995, zadostuje že ugotovitev, da morajo biti, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 132, prehodni ukrepi, ki se sprejmejo na kmetijskem področju ob vsaki širitvi Evropske unije, prilagojeni konkretnim nevarnostim motenj na kmetijskih trgih, ki jih ta širitev lahko povzroči. Tako institucije niso zavezane k uveljavitvi enakovrednih prehodnih ukrepov v okviru dveh zaporednih širitev.

207 Ta tožbeni razlog je torej treba zavrniti.

Četrti tožbeni razlog: neobstoj ali nezadostnost obrazložitve

– Trditve strank

208 Republika Poljska navaja, da uvedba diskriminatornih ukrepov iz člena 3(2) Uredbe št. 1972/2003 pomeni bistveni del člena 3 omenjene uredbe, ne da bi bilo to kakorkoli obrazloženo.

209 Republika Poljska v obravnavanem primeru zavrača idejo, da bi se obrazložitev ukrepa, uvedenega na podlagi člena 4 Uredbe št. 1972/2003, po analogiji lahko uporabila za ukrepe, uvedene na podlagi člena 3 navedene uredbe, saj ti določbi uvajata različne prehodne ukrepe.

210 Republika Poljska meni, da bi obrazložitev ukrepov, uvedenih s členom 3 Uredbe 1972/2003, morala obsegati vsaj opis okoliščin, ki upravičujejo uvedbo posebnih določb za določeno skupino proizvodov na področju odložnega postopka, opredelitev, na kakšen način bi sprejeti ukrep sledil uresničevanju ciljev, ki so opredeljeni v členu 41 Akta o pristopu, ter vzrokov, ki upravičujejo razlikovanje med državljani Skupnosti petnajsterice in tistimi iz novih držav članic.

211 Republika Poljska tudi navaja, da je bila obrazložitev prehodnega ukrepa, ki je bil uveden na podlagi Uredbe št. 3108/94 ob širitvi Evropske unije leta 1995, natančnejša kot pa obrazložitev ukrepov, ki so bili uvedeni s členom 3 Uredbe 1972/2003, ki je

v uvodni izjavi 2 obravnavane uredbe. Poleg tega naj bi bil ta ukrep manj restriktiven kot pa tisti, ki je bil uveden s členom 3 Uredbe št. 1972/2003, kar naj bi okrepilo obveznost obrazložitve zadnjega, saj naj bi bil organ Skupnosti tisti, ki mora obrazložiti svoje razloge na jasen način, kadar gre odločba znatno dlje od predhodnih odločb (sodbi Sodišča z dne 26. novembra 1975 v zadevi Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique in drugi proti Komisiji, 73/74, Recueil, str. 1491, točka 31, in z dne 14. februarja 1990 v zadevi Delacre in drugi proti Komisiji, C-350/88, Recueil, str. I-395, točka 15).

212 Nazadnje, podoben ukrep naj bi bil vsebovan v členu 5 Uredbe št. 60/2004 in naj bi bil posebej obrazložen v uvodni izjavi 6.

213 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

– Presoja Sodišča prve stopnje

214 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki jo zahteva člen 253 ES, prilagojena zadevnemu aktu in mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je ta akt izdala, in sicer tako, da se lahko tisti, ki jih akt zadeva, seznanijo z razlogi za sprejetje zadevnega ukrepa in da pristojno sodišče lahko opravi nadzor (glej sodbo Sodišča z dne 24. novembra 2005 v združenih zadevah Italija proti Komisiji, C-138/03, C-324/03 in C-431/03, ZOdl., str. I-10043, točka 54 in navedena sodna praksa).

215 To zahtevo je treba presojati glede na okoliščine primera, predvsem glede na vsebino akta, navedene razloge in interes za pojasnila, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ne zahteva se, da morajo biti v obrazložitvi natančno navedeni vsi upoštevni dejanski in pravni elementi, saj je treba za odgovor na vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES,

presojati ne le njegovo besedilo, ampak tudi sobesedilo ter celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej zgoraj v točki 214 navedeno sodbo Italija proti Komisiji, točka 55 in navedena sodna praksa).

216 Kadar gre za uredbo, se obrazložitev lahko omeji na navedbo, na eni strani, celote okoliščin, ki so pripeljale do njenega sprejetja, in na drugi strani splošnih ciljev, ki jih želi doseči (sodbi Sodišča z dne 3. julija 1985 v zadevi Abrias in drugi proti Komisiji, 3/83, Recueil, str. 1995, točka 30, in z dne 10. marca 2005 v zadevi Španija proti Svetu, C-342/03, ZOdl., str. I-1975, točka 55).

217 Poleg tega je, kadar iz splošnega akta izhaja bistvo cilja, ki ga zasleduje institucija, nesorazmerno zahtevati posebno obrazložitev glede posameznih tehničnih odločitev (glej sodbo Sodišča z dne 7. septembra 2006 v zadevi Španija proti Svetu, C-310/04, ZOdl., str. I-7285, točka 59 in navedena sodna praksa).

218 Na podlagi gornjih ugotovitev je treba odločiti, ali je zadostna obrazložitev Uredbe št. 1972/2003 v zvezi z določitvijo, da za proizvode iz novih držav članic veljajo ukrepi iz člena 3 te uredbe.

219 Glede tega je treba opozoriti, da je bistveni del obrazložitve Uredbe št. 1972/2003 zaobsežen v uvodnih izjavah od 1 do 6 navedene uredbe.

220 V uvodni izjavi 1 Uredbe št. 1972/2003 je zapisano, da se sprejmejo prehodni ukrepi za preprečevanje preusmeritve trgovinskih tokov, ki bi lahko prizadela skupno ureditev kmetijskih trgov zaradi pristopa.

221 Uvodni izjavi 2 in 4 se nanašata na ukrepe v zvezi z izvoznimi nadomestili.

222 V uvodni izjavi 3 je zapisano, da preusmeritve trgovinskih tokov, ki utegnejo povzročiti motnje tržnih ureditev, pogosto vključujejo umetni pretok proizvodov zaradi širitve, ki niso sestavni del običajnih zalog zadevne države. V navedeni uvodni izjavi je dodano še, da so presežne zaloge lahko tudi posledica nacionalne proizvodnje in da je torej treba zanje predvideti odvračilne dajatve.

223 Nazadnje, v uvodnih izjavah 5 in 6 je zapisano le, da so ukrepi, predvideni v Uredbi št. 1972/2003, potrebni, primerni in v skladu z mnenjem vseh zadevnih upravljalnih odborov in jih je treba uporabljati enotno.

224 Iz tega sledi, da v nobeni od zgoraj navedenih uvodnih izjav niso izrecno opisani posebni razlogi, na podlagi katerih je Komisija sprejela ukrepe iz člena 3 Uredbe 1972/2003 v zvezi s proizvodi iz novih držav članic.

225 Glede tega je Republika Poljska navedla, da je Komisija izrecno obrazložila druge ukrepe, ki so podobni tistim iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003.

226 Republika Poljska je najprej navedla drugo uvodno izjavo Uredbe št. 3108/1994, ki se po njenem mnenju nanaša na člen 4(3), druga alinea, navedene uredbe. Ta določba, v skladu s katero je bila za Neskupnostno blago, ki je bilo 1. januarja 1995 v postopku carinskega skladiščenja, aktivnega oplemenitenja ali začasnega uvoza, določena dodatna dajatev, ki se je v obravnavanem primeru uporabljala poleg dajatve nove države članice na ta datum, če je bilo od tega datuma v prostem prometu, naj bi bila podobna določbi člena 3 Uredbe št. 1972/2003. Vendar v nasprotju z navedbami

Republike Poljske navedena določba ni podrobno obrazložena v uvodni izjavi 2 Uredbe št. 3108/94. V tej uvodni izjavi je namreč pojasnjeno le, da je treba za poenostavitev uporabiti postopek, ki temelji na načelu, da za transakcije v Skupnosti, ki so se pričele pred 1. januarjem 1995, veljajo določbe, ki so obstajale pred tem datumom.

227 Republika Poljska je navedla tudi uvodno izjavo 6 Uredbe št. 60/2004. Po njenem mnenju naj bi vsebovala posebno obrazložitev člena 5 navedene uredbe, ki v sektorju sladkorja uvaja ukrep, ki je podoben tistemu iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003. Tako je v uvodni izjavi 6 Uredbe št. 60/2004 pojasnjeno, da točka 5 Priloge IV k Aktu o pristopu določa, da je blago, za katero velja odložni postopek ob datumu pristopa, oproščeno carin, kadar je sproščeno v prosti promet, če so izpolnjene posebne okoliščine. V njej je tudi pojasnjeno, da v sektorju sladkorja obstaja velika nevarnost, da bo ta možnost uporabljena za špekulacijo, in da bi omogočala, da se izvajalci ognejo obveznosti, določeni v tej uredbi, da na svoje stroške iz trga izločijo količine odvečnega sladkorja ali izoglukoze, ki jih določijo organi novih držav članic, ali da plačajo dajatve, če ne morejo predložiti dokazil o izločitvi teh količin. Nazadnje je v tej uvodni izjavi pojasnjeno, da bi za proizvode s takim tveganjem morale veljati uvozne dajatve na datum sprostitve v prosti promet.

228 Vendar izrecna obrazložitev poznejšega ukrepa, ki je podoben tistemu iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003, ne daje vnaprejšnjega odgovora na vprašanje, ali to, da ni podobnega pojasnila v slednji uredbi, nujno pomeni, da njena obrazložitev ukrepa iz člena 3 te uredbe ni zadostna.

229 Za odgovor na to vprašanje je treba te ukrepe postaviti v njihov kontekst. Kot izhaja iz uvodne izjave 3 Uredbe št. 1972/2003, je eden bistvenih ciljev te uredbe izogniti se nevarnosti preusmeritve trgovinskih tokov, ki bi prek oblikovanja presežnih zalog lahko prizadela skupno ureditev kmetijskih trgov.

230 V skladu z logiko Uredbe št. 1972/2003 se ta cilj udejanja z naložitvijo dajatve, ki jo določa člen 4 navedene uredbe, na presežne zaloge v novih državah članicah, pri čemer je v uvodni izjavi 3 navedene uredbe izrecno navedeno, da je ta dajatev primerna za dosego navedenega cilja.

231 Vendar je smisel člena 3 Uredbe št. 1972/2003 v zvezi s proizvodi iz novih držav članic, za katere velja odložni postopek, zgolj v tem, da dopolni sistem obdavčenja presežnih zalog iz člena 4 navedene uredbe in, natančneje, da zagotovi polni učinek te določbe.

232 Namreč, potreba po ukrepih iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 je v zvezi z obravnavanimi proizvodi iz novih držav članic, da bi se sklenil sistem obdavčenja, je očitna glede na to, da je jasno, kot je bilo poudarjeno v točkah od 191 do 193 zgoraj, da bi se lahko vsak subjekt, ki poseduje proizvode, za katere bi lahko veljala dajatev iz člena 4 omenjene uredbe, če ne bi bilo teh ukrepov, izognil plačilu te dajatve tako, da bi vključil zadevne proizvode v enega od carinskih postopkov, navedenih v členu 3 te uredbe v drugi državi članici.

233 Iz tega sledi, da so v zvezi z zadevnimi proizvodi iz novih držav članic ukrepi iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 zgolj tehnična izbira Komisije, katere namen je zagotoviti polni učinek člena 4 navedene uredbe, pri čemer je zadnja določba je glavna tehnična izbira Komisije za zagotovitev njenega cilja, in sicer preprečiti oblikovanje presežnih zalog v novih državah članicah.

234 Tako je treba ugotoviti, da glede na sodno prakso, ki je navedena zgoraj v točkah 216 in 217, Komisija ni bila dolžna podrobneje obrazložiti nujnosti ukrepov iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003, glede na to, da obrazložitev navedene uredbe izrecno opredeljuje cilj preprečiti oblikovanje presežnih zalog in nujnost, da se uvede sistem obdavčenja

navedenih zalog (uvodna izjava 3), kot tudi sam položaj v celoti, zaradi katerega je bila sprejeta navedena uredba (uvodna izjava 1 v povezavi z uvodno izjavo 3). V zvezi s tem je treba torej zadevno obrazložitev šteti za zadostno.

235 To ugotovitev še dodatno krepi kontekst, v katerem je bila sprejeta Uredba št. 1972/2003. Republika Poljska namreč ne nasprotuje, da je bila intenzivno sodelovala v postopku sprejemanja navedene uredbe, saj je kot opazovalka prisostvovala različnim sestankom odbora, ki je razpravljal o njenem sprejetju. Poleg tega si je Republika Poljska s Komisijo izmenjala izredno veliko korespondence. Nazadnje iz spisa izhaja, da je bila Komisija pripravljena razpravljati o različnih vprašanjih v zvezi s to uredbo in predvideti morebitne spremembe pred sprejetjem te uredbe.

236 Treba je tudi poudariti, da iz spisa izhaja, da je Komisija z Republiko Poljsko razpravljala posebej o, na eni strani, vprašanju, ali sprejetje ukrepov iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 spada med pristojnosti, ki jih ima ta institucija na podlagi člena 41 Akta o pristopu, in, po drugi strani, o globljih razlogih za sprejetje teh ukrepov.

237 Na podlagi zgoraj navedenega je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Peti tožbeni razlog: kršitev načela varstva upravičenih pričakovanj

– Trditve strank

238 Republika Poljska navaja, da je bilo s sprejetjem ukrepov iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003, ker so bile z njimi za nekatere proizvode določene uvozne dajatve, ki so višje od tistih, ki izhajajo iz preferencialnega carinskega postopka, ki je obstajal v obdobju neposredno pred njenim pristopom k Evropski uniji, kršeno načelo varstva upravičenih pričakovanj.

239 Republika Poljska meni, da je lahko upravičeno pričakovala, tako kot tudi poljski gospodarski subjekti, da bo postopek, ki velja za blago, ki je bilo v začasnem skladiščenju, ali je zanj veljal eden od carinskih postopkov, ali se je prevažalo v razširjeni Skupnosti od 1. maja 2004, voden v skladu z načeli, določenimi v točki 5 Priloge IV k Aktu o pristopu, ter da se v nobenem primeru carine, ki so veljale 30. aprila 2004, ne bodo povišale po dnevu pristopa, četudi le kot prehodni ukrep.

240 V zvezi s tem Republika Poljska meni, da čeprav načelo varstva upravičenih pričakovanj ne more izključiti sprememb in prilagoditev pogojem, ki se bodo spreminjali v prihodnosti, gre pri obravnavanih prehodnih ukrepih več kot le za prilagoditev in da pomenijo novo ureditev položaja, ki ga je pred tem urejal Akt o pristopu.

241 Republika Poljska meni, da je Komisija v obrambi priznala, da subjekti niso mogli predvideti sprejetja izpodbijanega akta, in opozarja, da Komisija zgolj trdi, da so lahko svoje dejavnosti prilagodili zahtevam iz tega akta. Dalje navaja, da po eni strani Uredba št. 1972/2003 ni bila objavljena v poljskem jeziku pred pristopom, po drugi strani pa

morebitna prilagoditev subjektov na sporno dajatev pomeni bodisi zmanjšanje njihove trgovske dejavnosti, torej v škodo njihove običajne trgovske dejavnosti, bodisi plačilo uvoznih dajatev *erga omnes*.

242 Poleg tega naj trditve Komisije v zvezi s ciljem uvedbe uvoznih dajatev v znesku, ki ustreza dajatvam *erga omnes*, ne bi bile utemeljene, saj naj omenjene dajatve ne bi bile v nikakršni zvezi s preprečevanjem špekulacij.

243 Nazadnje, kakršnokoli navajanje zgoraj v točki 89 navedene sodbe Weidacher, da bi se utemeljil izpodbijani ukrep, naj bi bilo popolnoma neutemeljeno, ker se navedena sodba ne nanaša na nobeno določbo, ki bi bila podobna tisti iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003.

244 Komisija izpodbija trditve Republike Poljske.

– Presoja Sodišča prve stopnje

245 Treba je opozoriti, da je v skladu s sodno prakso sklicevanje na načelo varstva upravičenih pričakovanj glede predpisov Skupnosti mogoče le, kadar je Skupnost sama predhodno ustvarila položaj, ki bi lahko vzbudil upravičeno pričakovanje (glej zgoraj v točki 89 navedeno sodbo Weidacher, točka 31 in navedena sodna praksa).

246 Vendar je treba opozoriti, da v obravnavanem primeru Komisija ni predhodno ustvarila položaja, ki bi lahko vzbudil upravičeno pričakovanje Republike Poljske ali poljskih subjektov.

247 Najprej, Komisija ni nikakor, ne z ravnanjem ne z opustitvijo ravnanja, povzročila, da bi zainteresirani lahko sklepali, da prehodni ukrepi, ki zagotavljajo predvsem polni učinek ukrepov, katerih namen je preprečitev motenj na skupnem trgu, povzročenih z oblikovanjem presežnih zalog, ne bi bili sprejeti ob širitvi 1. maja 2004.

248 Nato je treba opozoriti, da je od objave Akta o pristopu v Uradnem listu vsak običajno skrben subjekt, ki je pred 1. majem 2004 vključil proizvode v enega od postopkov iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003, moral vedeti, da je bila na podlagi člena 41, prvi odstavek, navedenega akta Komisija pristojna za sprejetje prehodnih ukrepov – da bi obstoječe ureditve v novih državah članicah prilagodila skupni ureditvi trgov – ki so v obravnavanem primeru lahko učinkovali na presežne zaloge, ki so že bile oblikovane ob objavi Uredbe št. 735/2004, kot tudi na proizvode, ki so bili v odložnem postopku (glej v tem smislu zgoraj v točki 89 navedeno sodbo Weidacher, točka 33). Poleg tega so bili predvidevani ukrepi v obravnavanem primeru sporočeni Republiki Poljski v okviru odbora, ki je razpravljal o sprejetju Uredbe št. 1972/2003. Tako Republika Poljska ne more očitati, da je bilo kršeno njeno upravičeno pričakovanje.

249 Zato je treba tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev načela varstva upravičenih pričakovanj, zavrniti.

Četrti del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem za sedem dodatnih proizvodov veljajo vsi sporni ukrepi

Trditve strank

250 Republika Poljska navaja, da naj navkljub zahtevam, ki jih določa člen 41 Akta o pristopu, sporni ukrepi ne bi bili namenjeni olajšanju prehoda Poljske na sistem, ki je rezultat uporabe skupne kmetijske politike v skladu s pogoji, ki so določeni v Aktu o pristopu. Namenjeni naj bi bili le varstvu Skupnosti petnajsterice pred konkurenco, ki je povezana s pritokom kmetijskih proizvodov iz novih držav članic, upoštevajoč njihove kmetijske zmožnosti.

251 Prvič, Republika Poljska navaja, da člen 3 Uredbe št. 1972/2003 vodi do tega, da so kmetijski proizvodi, ki so uvoženi v Skupnost petnajsterice iz Poljske, obdavčeni na ravni uvoznih dajatev Skupnosti *erga omnes* in da ni obdavčenja v obratnem položaju. Drugič, navaja, da ukrepi iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003 bremenijo poljske imetnike presežnih zalog z dajatvami, katerih znesek znatno presega koristi, ki se lahko dosežejo s špekulacijo. Tretjič, poudarja, da jo ukrepi iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 zavezujejo k uvedbi dajatev za imetnike presežnih zalog kmetijskih proizvodov, pri katerih ni nevarnosti špekulacije in za katere niso bile ugotovljene presežne zaloge na nacionalni ravni. Republika Poljska meni, da se v teh okoliščinah lahko le ugotovi, da je resnični cilj spornih ukrepov varstvo Skupnosti petnajsterice pred zakonito konkurenco subjektov iz novih držav članic, kar naj bi pomenilo zlorabo pooblastil Komisije.

252 Komisija meni, da je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Presoja Sodišča prve stopnje

253 Treba je ugotoviti, da v okviru tega tožbenega predloga Republika Poljska le povzema trditve iz prejšnjih delov tožbe, ki so že bile obravnavane v tej sodbi.

254 Zato je treba ugotoviti, da ta tožbeni razlog ni samostojen in da ga je zato treba zavrniti iz istih razlogov kot tožbeni razlog, ki ga povzema.

255 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba tožbo zavrniti v celoti.

Stroški

256 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Republika Poljska ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (prvi razširjeni senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Republiki Poljski se naloži plačilo svojih stroškov in stroškov, ki jih je priglasila Komisija.

Tiili Dehousse Wiszniewska-Białecka

Jürimäe Soldevila Fragoso

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 10. junija 2009.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje v sporu . . . . . II - 1555

Postopek . . . . . II - 1560

Dopustnost . . . . . II - 1562

Trditve strank . . . . . II - 1562

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1566

Utemeljenost . . . . . II - 1575

Drugi del tožbe, ki se nanaša na predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je zanjo določeno, da za sedem dodatnih proizvodov velja ukrep iz člena 4(3) Uredbe št. 1972/2003 . . . . . II - 1577

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 41 Akta o pristopu in načela sorazmernosti . . . . . II - 1579

– Trditve strank . . . . . II - 1579

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1581

Drugi tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo . . II - 1589

– Trditve strank . . . . . II - 1589

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1591

Tretji del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je bilo sedem proizvodov dodanih na seznam proizvodov iz člena 4(5), osma alinea, Uredbe št. 1972/2003 . . . . . II - 1593

Trditve strank . . . . . II - 1593

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1595

Prvi del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem je določeno, da za sedem dodatnih proizvodov veljajo ukrepi iz člena 3 Uredbe št. 1972/2003 II - 1599

Prvi tožbeni razlog: kršitev načela prostega pretoka blaga . . . . . II - 1603

– Trditve strank . . . . . II - 1603

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1605

Drugi tožbeni razlog: nepristojnost Komisije ter kršitev členov 22 in 41 Akta o pristopu II - 1606

– Trditve strank . . . . . II - 1606

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1607

Tretji tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva . II - 1609

– Trditve strank . . . . . II - 1609

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1610

Četrti tožbeni razlog: neobstoj ali nezadostnost obrazložitve . . . . . II - 1612

– Trditve strank . . . . . II - 1612

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1613

Peti tožbeni razlog: kršitev načela varstva upravičenih pričakovanj . . . . . II - 1619

– Trditve strank . . . . . II - 1619

– Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1620

Četrti del tožbe: predlog za razglasitev ničnosti Uredbe št. 735/2004 v delu, v katerem za sedem dodatnih proizvodov veljajo vsi sporni ukrepi . . . . . II - 1622

Trditve strank . . . . . II - 1622

Presoja Sodišča prve stopnje . . . . . II - 1623

Stroški . . . . . II - 1623